CRUCIADA ROMÂNISMULUI

SĂPTĂMÂNAL DE ORIENTARE POLITICĂ ȘI SPIRITUALĂ

ANUL I Nr. 20 Director. MIHAIL STELESCU Apare JOIA

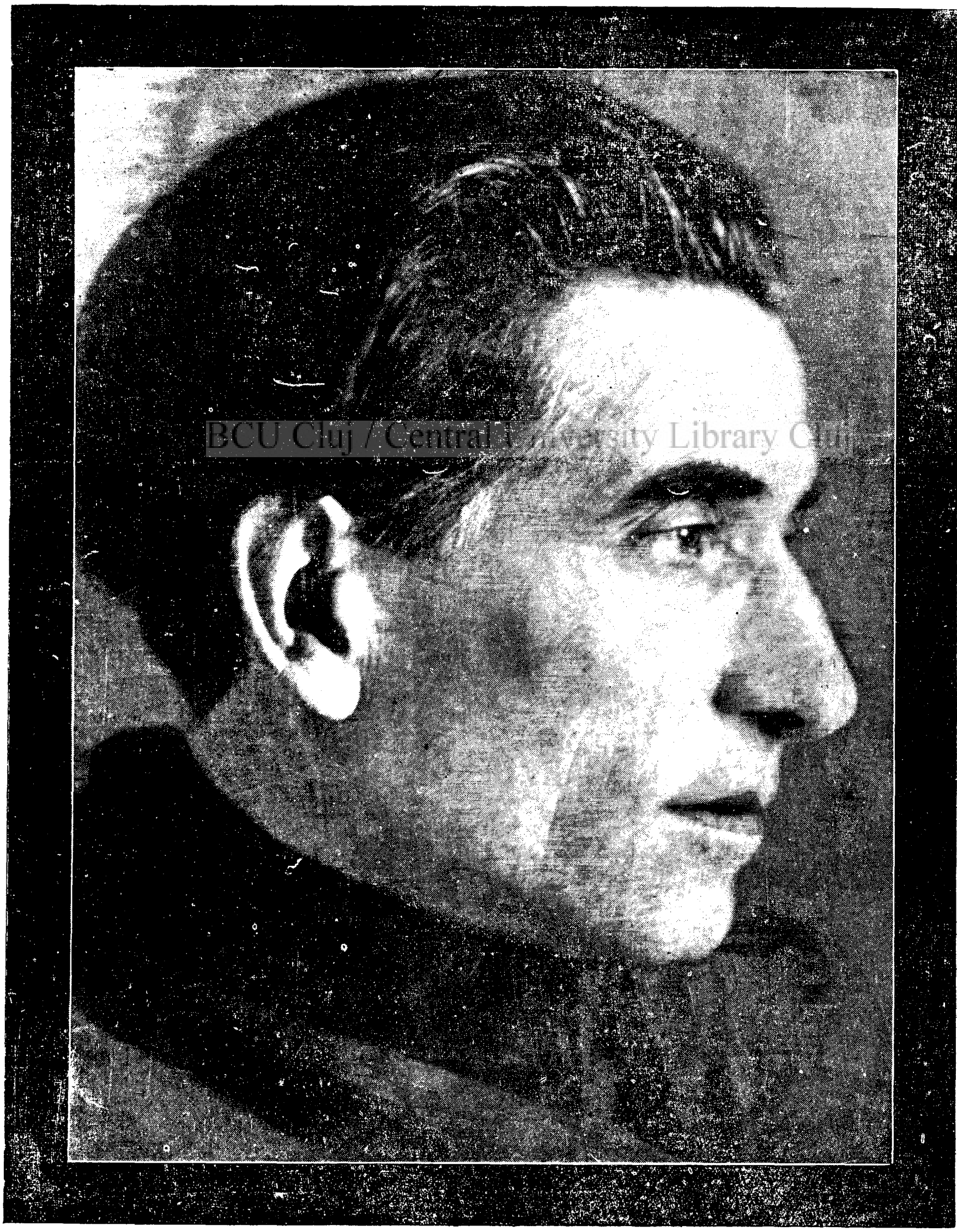

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Panait Istrati (1884-1935)

8 pagini ■ JOI 18 APRILIE 1935 ■ 2 Lei

Răspunsul unui lăcătuș-mecanic

1. Vă citesc pentrucă nu sunteți o revistă de ideologie descreerată și scelerată, de soldași ai lui Stalin, Hitler ori Musolini, nici de politică de partid, a cărei menire e lingușirea cititorului și îmbrăcarea ipocriziei în hainele adevărului, nici de literatură care să facă reclamă vreunui autor sau editor, ci numai pentrucă sunteți o revistă care se ocupă și promite să se ocupe cu ceeace-i mai frumos și necesar în actualele timpuri: cu lupta cinstită și demnă pentru pace, adevăr, cultură, bine, frumos, Patrie și mai les pentru ridicarea deasupra sbuciumului cotidian a minții și sufletului omului anonim, profan pentru iubire și înțelepciune. Ascult „Cruciada" și o difuzez pentrucă este un strigăt de alarmă pentru o țară atrofiată, adormită și în drum spre prăpastie. O citesc pentru că văd în mijlocul celor ce-o scriu pe un om adevărat — Panait Istrati —, a cărui participare la luptă, dovedește că „Cruciada" luptă pentru scopurile ce se încadrează cu o rațiune și un suflet de om umanitar — și care atât cât va lupta va fi chezășia, că nu vom fi niciodată dezamăgiți, că „Cruciada" va rămâne un organ de luptă pentru Patrie și Umanitate.

1. Mă interesează tot ce se scrie, pentrucă totul e adevăr și lumină. Sunt lucruri pe cari puțini au curajul să le spună, pentrucă e românească, e scrisă de români care cugetă și luptă pentru țara lor. In deosebi cu pasiune articolele d lui Panait Istrati, în care clipește înțelepciunea și umanitatea. Pe care-l înțeleg, perfect ajutat de propria mea experiență cu viața și munca, cu idealul muncitorului, — deoarece am sperat, am luptat pentru umanitate, pentru tovarășii de muncă, dar ca și el m'am trezit desiluzionat pentrucă luptam ca niște naivi alături de bestii perfide, travestite în mântuitori, — pentru un ideal iluzoriu, pentru o ipocrizie simulată adevăr, PENTRU O ȚARA A UMANITATII, IN CARE SE ASASINEAZA ZECI DE MUNCITORI PE ZI. Cred că ar trebui înființate rubrici speciale, anticomuniste și antisocialiste, scrise de binepricepuți, ca Panait Istrati, în care să se arate muncitorului român adevărul din raiul bolșevic. Eu care trăesc aici jos, în mijlocul muncitorilor îmi dau seama cât de necesară este o revistă sinceră, care să ne ajute fără șefii, cotizații, anarhii, vorbe goale, promisiuni de raiuri iluzorii, ci dimpotrivă: să ne scoată din desiluzia prăbușirii celui mai frumos vis și să ne ajute la formarea noului nostru ideal național-umanitar: Patria. „Cruciada" dacă vrea să devie o revistă a muncitorului român trebue să spue sus și tare că „Șantier", „Cuvântul liber", „Adevărul", „Dimineața", ș. a. nu sunt decât niște oficicase ale țării d-lui Ostrovschi, — ni[illegible] exploatatori, asasini cari otrăvesc și seamănă nemulțumirea în sufletele muncitorilor, ducându-i la anarhie și desgust de muncă. Aceste ziare sus-amintite, scrise de o gloată de bestii, nu sunt ale muncitorilor. Dimpotrivă, ele înșeală muncitorimea ducând-o, nu la raiul bolșevic, CI LA OCNA. L'ași ruga pe Panait Istrati să ne spue dece dacă s'a convins de crima bolșevismului, nu luptă mai energic împotriva lui? Dece nu adună în jurul său o ceată de umanitari, ca să tae capetele hidrei din țară? Oare nu se ucid astăzi de către G. P. U. mai mulți muncitori decât odinioară sub regimul țarist? Iată ceiace vrem să ne spue „Cruicada", ca să fie într'adevăr o revistă și a muncitorului român.

3. Nu admit lupta prin arme, care se pare a fi preconizată de cruciați. E așa, oare mă înșel eu? Să vedem: „Cruciada" înseamnă o armată de creștini care luptă pentru românism. Nu e o doctrină, un fel de a lupta, o mentalitate, — ci numai o luptă pentru România. Ce fel de luptă? Rămâne să ne lămuriți. Ori poate „Cruciada Românismului" e numai o denumire, o metaforă a energiei și fanatismului acelor armate, care au luptat și murit pentru creștinism, — în cazul nostru unei armate prin condei și plug pentru triumful României?

(N. R. Ultima d-tale caracterizare e cea adevărată. La baza cruciadei noastre stă dorința de ameliorare a vieții omului, — imediat practic, a românului, — realizând aceasta printr'o crucia dă împotriva nedreptății, necinstei, împilării, oportunismului, și printr'o coalizare a tuturor adevăratelor suflete luptătoare, pline de experiență socială de până acum. Dacă această dorințe o avem noi toți din jurul acestei gazete).

4. Partidele politice din România de azi sunt niște adunături de „pungași în haine bune", care vin la putere, prin promisiuni mincinoase, înșelând cu necbrăzare buna credință a cetățeanului... Partidele perindate la putere între anii 1928—1935 vor rămâne pată rușinoasă pe fruntea istorică a țării...

Partidele politice, prin organizațiile lor sunt o nenorocire pentru țară și un instrument corupător petnru șeful conducător, animat uneori de bune intenții... „Cruciada" trebue să lovească și să distrugă politicianismul rușinos de astăzi și să înlesnească formarea omului politic spiritualist, care-i o necesitate utilă azi...

5. Organizațiile naționaliste actuale nu sunt decât niște reprezentanțe care vor să desfacă o marfă de import, căreia îi face o reclamă destul de gălăgioasă. Eu cred că nu în formule imitate ne stă salvarea. Ci numai muncind românește pentru România, prin noi înși-ne, după concepția și nevoia fără a mai imita pe alții...

6. Curentele de stânga sunt simptome care arată neglijența autorităților, a ROMANILOR, cari nu știu să tae odată pentru totdeauna prin măsuri drastice capetele unui monstru ce le va suge odată vieața. Curentele de stânga sunt rele pe care le merităm întrucâtva, pentrucă suntem lași și permițători, — rele care ne vor da odată o lecție amarnică, săturându-ne definitiv de ospitalitate și nepăsare, de scepticismul cu care privim pe nebuni.

IONEL GARLEA

lăcătuș-mecanic
str. Bahlui, 43, Iași

Societăți P. T. T.-iste

Nu știm care este atitudinea direcțiunii generale P. T. T. față de asociațiile profesionale ale P. T. T.-iștilor.

Am în fața mea bugetul P. T. T., un statut al Asociației „întregului" personal P. T .T. și un statut al **„Asociației profesionale a personalului inferior P. T. T. Regele Carol II".**

Stau strâmb și mă minunez drept.

Dacă în bugetul P,T,T,-ului există prevăzută suma de 100.000 lei — drept subvenție — pentru Soc. Corpului P. T. T.: dacă mai există — totuși există și nesubvenitonată o asociație a personalului inferior P. T. T. și pe deasupra o casă de credit și autor P. T. T. ce rost își mai poate avea — colac peste pupăză — asociația **„întregului"** personal P. T. T.?

Imi amintesc că acum 5 ani, nu exista o asociatie a personalului inferior P. T. T. Atunci bietii mici sluibasi se sbăteau să capete și ei — măcar un loc în soc, corpului P. T. T. și nu au reusit pentrucă acestia: „toapele" nu aveau ce căuta în „elita" P. T. T.-ului.

Astăzi când personalul inferior P. T. T.-ist este bine organizat, azi când asociația acestora numără peste 11.000 de mebri „elita s'a gândit că n'ar fi rău să acapareze forta **organizată gata** a celor umili si să o înglobeze într'o organizatie a „întregului" personal din care tot „elita" deci numai „granguri" să tragă foloasele iar cei mici — ca'ntotdeauna numai ponoasele.

Zis și făcut. Societatea corpului **de elită** a P. T. T.-ului își comandă firmă: Asociația **întregului** personal P. T. T., fabrică statute si după ce se cere avizul celor mari (oare ce-i cu acest aviz?) introduce actele pentru a obtine posibilitatea să functioneze ca persoană **juridică** si **morală**

Socoteala celor mari era bună; uitaseră însă că asociatia personalului inferior P. T. T. are de mult încă — și patronajul M. S. Regelui si personalitatea iuridică si morală de aceia amândouă aceste asociații s'au înhatat de gat si au ajuns la justitie.

Aci încep să se agraveze lucrurile. In aceiasi institutie de stat două tabere — mai bine spus două tagme: ciocoii si muncitorii — se luptă între elc.

Mijloacele celor mari sunt „grozave" pot abuza de calitatea pe care o au în institutie pentru a influenta subalternii contrar intereselor lor.

Mijloacele cele mici sunt minime, au nădejde numai în directorul lor general si justitia tării.

Ceia ce se va întâmpla — vom vedea curând.

Deocamdată — constatând faptele ne ferim de comentarii, dar totusi nu ne dăm în lături de a da o solutie echitabilă ambelor asociații P. T. T.-iste.

P.T.T.-ul numără 4000 functionari superiori și 11000 functionari inferiori.

O asociație a **„întregului"** personal P. T. T., ca să poată fi o adevărată societate, reprezentând just aspirațiile **tutror P. T.** T.-iștilor trebue să se bazeze și pe o strictă proportionalitate numerică, de pildă 1 la 1000.

Ar trebui să avem deci o societate a întregului personal P. T. T. condusă de un comitet compus din 4 P. T. T.-iști superiori si 11 P. T. T.-iști inferiori.

Intr'adevăr aceasta ar fi o societate a întregului personal P. T. T.-ist. Dacă soluția convine celor „mari" suntem primii cari să luptăm pentru ea

De nu suntem primii cari sfătuim P. T. T.-iștii inferiori să nu se înjuge — robi — în slujba intereselor celor putini dar „alesi" pe sprânceană.

MARIUS BEJAN

Brăila-Orașul calvarului

Brăila, orasul străvechi, clădit pe malurile batrânului Danubiu, vestit odinioară prin frumusetea si marinăria sa, — se sbate astăzi într o mizerie vecină cu calvarul. Geografic, Brăila se bucură de vecinătăti rare: pădurea **Monument**, izolată în mijlocul naturei este un admirabil refugiu de recreere a Brăilenilor, iar statiunea balneară **Lacul Sărat** un punct de atractie pentru suferinzii de pe întreg cuprinsul tării. Istoricul Lacului Sarat este si astăzi destul de nebulos. Unii spun c'ar fi descoperit de Turci, prin 1829, alții ca trupele austriace prin 1854. Cert rămâne un sigur fapt: **Lacul Sărat** e un giuvaer nestemat al Brăilei.

Brăila oferă și ciudățenii. Iată una: aici sântem în „tara pestelui", si totusi nicăeri, în tot cuprinsul tării, pestele nu-i mai rar si mai la neîndemâna populatiei, ca aici. De ce? Reflectati și dvs.

Luat în ansamblu, orașul Brăila degaie o deprimantă distrămătoare. Incepând cu portul, care odihnește pe lespezile cheiului muncitori lihniti de foame si șomaj si sfârșind cu bancherii, nervosi de prostul puls al vietii comerciale, — peste tot troneazā o mizerie de inexprimat. Specula ilicită se practică pe o scară întinsă. Si în loc să asistăm la măsuri de înfrânare, observăm o încurajare a ei. De curând o altă năpastă sugrumă vieata firavă a locuitorilor brăileni. Organele fiscale, încurajate de forurile superioare, execută fără milă si ratiune, provocând în cele mai dese cazuri, gesturi disperate. Este parcă un făcut, ca această cetate a optimismului si a muncei de odinioară, să se bucure astăzi numai de aspecte triste. Un spectacol obiciniuit și singurul pitoresc azi la Brăila, este alaiul agentilor fiscali executori, care traversează Brăila în toate sensurile, târând după ei „calabalâcul oamenilor", pe care-l depozitează în curtea fostei fabrice **Ancora** marele lor cartier.

Bătrâna stradă Regală, adăposteste astăzi numai magazine cu propietari neromâni. Firmele românesti, din cauza concurentii si a lipsei de solidaritate a publicului, s'au prăbusit de mult, iar cele care au mai rămas nu stau pe roze. Cred că în loc de a agita formule de valahism vardist teoretic, ne-ar sta mai bine deprinderea cu o disciplină voluntară a încurajării produselor românesti, refuzând concurenta străină, al cărei scop ascuns este să ucidă comertul românesc.

Aceeasi situatie jalnică o au si muncitorii. Concedieri, șomaj, mizerie. La Brăila cei cari terorizează pe muncitori sînt chiar sindicatele. Iar de curând la Casa Asigurărilor Sociale patronată de un actual deputat guvernamental s'au concediat ROMANI, punându-se în loc MINORITARI. Iată cum se aplică legea protectiei muncii nationale!...

Ca o îndulcire a jalnicei stări din Brăila, **Asociația Presei Brăilene** a hotărît între 20 Iunie — 20 Iulie a. c. LUNA BRAILEI. Desigur că prin asta populația nu va mânca mai mult si nici grijile nu se vor secătui. Se crează însă câteva posibilitāti de lucru în constructia standurilor, iar orasul îsi scutură putin din somnolenta expectativei dureroase de azi.

Se vor organiza cu astă ocazie, pentru cine are bani, fireste: spectacole, excursii, festivitāti, ș. a. **Luna Brăilei** va avea si intentia unui reviriment al comertului local, prin afluenta vizitatorilor si cari sperăm vor fi cât mai multi si cât mai chiaburi.

G. D. TIBERIU

coresp. din Brăila

Corespondențe din Giurgiu

Duminică 14 Aprilie a. c. s'a ținut în comuna Bălănoaia-Vlașca cerc cultural învătătoresc si pastoral.

Din partea cercului învătătoresc au participat: D. Micu, presedintele cercului, Stănică Radu, secretar, deamna Olga Coribut, d-ra Ana Popovici, d-na Maria Nicolae, Ion Pitulice, Stănică Oancea, C. Dragu, Gh., Jacob F. Cristache, V. Constantin I. Lucan Apostol Niculcea, D. Tucă, Giugiuc, Florea, D. Gherea, I. Mihalache, I. Moise, etc.

Din partea cercului pastoral au participat: preot Păunescu-Daia, preot Rizescu, preot D. Eftenie, etc.

Inainte de a se dechide cercul învătătoresc s'a tinut, la scoala primară, o lectie practică de stiinte naturale, predată de d-na Olga Coribut si asistată de întregul cerc învătătoresc. După răspunsurile date de elevi, s'a dovedit munca depusă de d-na Coribut și d. S. Oancea, directorul scoalei.

A urmat apoi sedinta intimă a cercului învătătoresc, luând cuvântul d. Gh. Iacob.

După ce a arătat unele lipsuri ale scoalelor noastre primare ex: ore speciale de agricultură, de sport etc., a isprăvit, cerând infiintarea bibliotecelor poulare pe lângă fiecare scoală rurală, precum și înfiintarea cooperativelor, tot sub conducerea scolii.

La ora 2 p. m. s'a deschis sedinta publică, la care a participat si întregul cerc pastoral. A luat cuvântul d. D. Corbea, trimisul ziarului „Cruciada Românismului" care la suirea pe tribună a fost îndelung ovationat.

D-sa a vorbit despre „Viața Natiunei Române prin biserică si scoală si nationalismul ei". După ce a făcut unele expuneri reale ale natiunei noastre si altor natiuni, arătând criza religioasă si cauzele ei, a trecut la scoală, arătând formarea adevăratului cetătean prin această citadelă culturală rurală. A isprăvit arătând necesitatea unui nationalism rational, în cadrele hotrelor tării si a terminat cu următoarea frază:

„Mâine, când se va porni o adevărată cruciadă pentru desrobirea întregii Natiuni încătușată în nevoi, n'aveti decât să urmati conducătorii, care vă vor duce spre glorie sigură. Si dacă îi veti urma si'n urmă veti vedea că v'au inselat buna credintă, să-i trageti la sărpunderea glontului sau streangului.

A luat apoi cuvântul preot Păunesc-Daia, preot Rizescu, arătând necesitatea bisericii, d. Lucan, care a expus nevoia unei agriculturi rationale.

Au urmat apoi cântece nationale si recitări din partea elevilor.

S'a terminat prin cuvâtul d-lui Gherscu care a confirmat spusele d-lui D. Corbea, arătând apoi criza morală a poporului nostru.

CORESP. GIURGIU

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Biserica dintre munţi

Bisericuţă veche
Pitită între munţi!
Te-am revăzut din nou...
Bătrână şi pitică,
Şi-atâta de sfioasă,
De par'că ţi-ar fi frică
De anii tăi cărunţi!

Erai odată nouă
Strălucitoare 'n soare
Prin clopot ne grăiai
De-o sfântă sărbătoare
Şi ne chemai la tine
Vrând să ne dai lumină,
Şi floare lângă floare
Crescuse-şi în grădină!

Aveai, atunci, un preot
Ca sfinţii din pereţi
Şi noi veneam într'una
De bine să ne'nveţi.
Mi se părea că port
Pe Dumnezeu în gând
Că sfinţii doar la mine
Priveau aşa de blând
Şi-adeseori, în faţa
Icoanei „Preacurate",
Doream să fiu Isus
În braţe să mă poarte!...

De-atunci, câţi ani la număr
Trecut-a peste noi?...
Am vânturat o lume
In grije şi nevoi,
Şi rând pe rând, am fost
— Voind să urc mai sus —
Şi Iudă şi Apostol
Şi răstignit Isus!..

Dar tu?... Abia te ţii
De cei patru pereţi...
Ţi s'a umplut grădina
De cruci, şi de scaeţi...
O turlă ţi se darmă
Şi clopot nu mai ai
Şi nu mai vin bătrânii
De sfinte sărbători
Lumină să le dai!...

S'au coşcovit pereţii
Şi nu se mai văd sfinţii
Nu se aude'n strană
Cum ne cântau părinţii...
Pustiu... pustiu şi gol...
Şi'n sfântul tău altar
Oficiază vremea
Ca un păgân tâlhar!...

. . . . . .

Bisericuţă veche
Pitită între munţi
Şi mie-mi este frică
De anii mei cărunţi...
Ei port păcate multe
Şi-mi fac sufletul greu

. . . . . .

De ce nu mă mai cheamă
Din turlă Dumnezeu?

CONSTANTIN BARCAROIU

CARNET

CINEVA îmi spune, acum în clipa în care penita condeiului meu e hotărîtă să muste, că în ţara asta oamenii de nimic se numesc — mai întotdeauna — politicieni. Şi iarăsi cineva îmi spune că despre oamenii aceştia cuvintele nu pot vorbi si sufletul nu poate hotărî. Şi asta pentru că oamenii de nimic sunt într'adevăr...oameni. Adică semeni de ai nostrii pe care îi putem întâlni oriunde si oricînd. Pe care de cele mai multe ori îi salutăm frângându-ne şalele şi descoperim du-ne captele. Pe care nu rare ori noi îi ridicăm acolo unde sînt ridicaţi. Oamenii aceştia de nimic au un dar minunat de a amăgi comunul—adică gloata, adică pe noi. Literatura pe care o utilizează si o răspândesc ei gratuit tuturor, este, evident o artă. Arta cu tendinţa în adevărata accepţie a cuvântului. Ne amageşte sufletele si ne face să îi înălţăm peste **nimicul** lor, dăruindule pecetea aceia inconştientă şi ametitoare care se cheamă vot şi care este — în constituţia ţării — secret, egal si obligatoriu. Dar numai în constituţie. Pentrucă prietenii nostri mai mari si mai de nimic, nu au mentinut în practică decât „obligatoriul". Secret, votul n-a fost niciodată în ţara românească, iar „egal" nu se poate chema că este...

DAR SA NU deviem. Să nu ne abatem adică dela drumul pe care ne-am hotărît să mergem. Asa dar, oamenii de nimic şi-au ticluit, pentrucă au simtit nevoia, o meserie. Ştiţi, asta ca să nu stea degeaba fiindcă cilindreie vinelor lor — ca şi cilindrele vinelor noastre — sînt străbătute de sânge, nu de bragă... Meseria asta a lor, nu cere nimic altceva decât vorbe. Vorbe goale, goale ca un bibilic Adam. De mînuirea lor ,depinde succesul, care ia uneori — mai precis spus: de cele mai multe ori,—proporţii de triumf. Meseria se chiamă simplu: **politică**. Este, fără îndoială, cea mai utilizată ocupaţie pe care ţara românească o cunoaşte. Dacă pe un copil născut de câteva ceasuri îl întrebi ce vrea să se facă, printre ocăituri îţi răspunde: politician. Asta pentrucă în general românul nu e născut poet ci şi politician. Vedeţi, aci stă tot punctul nevralgic al chestiunei. Fiecare din noi ne naştem politician. Nu fiecare din noi însă, stim să preţuim acest dar cu care ne mîngîie destinul. Viţelia vieţii ridică deasupra pleava şi paiele, iar pe rămîn pietrele dîrze şi hotărîte. Aşa devine cazul de aflăm întotdeauna plutind deasupra necazurilor noastre pe domnii politicieni, adică pe domnii oamenii de nimic...

CARAGIALE care a fost, fără îndoială, cea mai inteligentă figură a literaturii romînesti, ne-a pus pe „cetăţean" să se întrebe foarte firesc si foarte legitim, între două sughituri datorite...trudei electorale: „eu cu cine votez?" Vedeţi, fiecare din noi este un „cetăţean" de al lui Caragiale. Nu fiecare din noi însă, ne întrebăm: eu cu vine votez? Pentrucă, evident, dacă ne-am întreba, am ajunge la trista situaţie de a arunca stampila si de a mototoli buletinul, constatând că n'avem cui să ne dăruim sugintul si ...„opiniunea".

INAINTE de a se naşte în ţara românească omul de nimic, hotia era legiferată numai în codru. Dela botezul acestui domn hotia si-a strămutat domiciliul în treburile statului. Astăzi o întâlneşti sugînd laptele milioanelor din argerul din ce în ce mai firav al orînduitului si mult cîntatului buget...

VORBIND despre diplomaţi, Zweig spune undeva: „diplomaţii n'ar fi diplomaţi dacă n-ar complica si îngreuna în mod artificial chestiunile cele mai simple". Parafrazîndu-i vorbele şi aplicându-le cazului nostru, vom putea spune că oamenii de nimic n'ar fi oameni de nimic dacă nu ar iubi cu atîta pasiune vorbele goale, literatura fantezistă şi avutul statului...

Şi atât...

ION-AUREL MANOLESCU

Preotul şi politica

Nu ştiu cum, dar te cuprinde uneori o întrebare durabilă şi copleşitoare, văzând contrastul isbitor dintre concepţia religiei creştine şi cei îndatoriţi, prin convingere, s'o vestească lumii: din ce cauză aceşti oameni nu pot realiza prin faptele vieţii lor suprema învăţătură a Mântuitorului, dece nu sunt mai buni, dece opun un zid neînţelegător frumuseţii superioare a doctrinei evanghelice şi cum se face că ei, preoţii, sunt primii trădători ai acestui consemn de jertfire pentru mântuirea lumii?

Iată un şir de întrebări, cari se află pe buzele oricui, iată situaţia dureroasa din Biserica noastră, care îndreptăţeşte pe oricine să-şi pună astfel de întrebari şi să ceară o explicaţie.

Cum se face, de pildă, că un sistem filosofic sau politic atrage mii de oameni şi ridică valuri de suflete, cari se jărue volnic pentru asemenea „minciună" intelectuală, înfruntând chiar moartea pentru victoria sistemului?

Dece adică şi religia creştină care chiar pentru omul indiferent e superioară oricărui sistem religios şi moral, să nu captiveze sufletele, dece să nu afle sălaş în convingerea omului?

Slavă Domnului, până acum, nimeni dintre oamenii de seamă s'a afirmat protivnic şi n'a tăgăduit niciodată necesitatea concepţiei creştine şi superioritatea etnică a religiei Mântuitorului.

Dece ,totuşi, înlăturarea ei, şi de chiar preoţii lui Hristos? Dece?

Astfel mi-am pus, în repetate randuri, amare întrebări, chinuindu-mă de multe ori să găsesc o explicaţie măcar acestei uluitoare batjocoriri, săvârşită în primul rând de slujitorii sfintelor altare. Ştiu că preoţii sunt crescuţi în şcoli, unde în genere pimesc felurite ajutoare pentru judecată şi înţelegere. Cunosc foarte mulţi dintre ei, cari au ajuns adevărate podoabe cărturăreşti. Apoi mai ştiu că preoţii sunt şi ei tot oameni, şi anume dintre cei trecuţi prin şcoli, unde li s'a dat o instrucţie suficientă şi li s'a creat un mediu de viaţă acceptabil.

Ei bine, dece aceşti oameni se coboară mai jos de nivelul uman obişnuit? Ce, adică, preoţia obligă la incorectitudine, la desmăţ şi imoralitate? Eu ştiu că această misiune purifică, ridică şi inobilează. Sacerdoţiul e frumos şi scump, ales şi rar. E misiunea cea mai grea din lume, dar e şi cea mai curată. Scopul ei te face să învingi şi sa uiţi toate obstacolele. In orice caz, nu e, din punct de vedere comparativ, cea din urmă, în ceeace priveşte mijloacele de realizare. Ce pot fi mai de preţ, decât munca sfântă a înfraţirii lumii prin iubire şi pilda personală a preotului în opera de binefacere?

Şi totuşi, sunt aşa de multe şi felurite chipurile în cari se depreciază slujitorii altarului, încât îţi vine să crezi că ei nu sunt oameni. Fiindcă prea le lipseşte demnitatea de om.

Nu mai departe, să luăm amestecul preotului în politică. In Politica falsă de astăzi, care e mijlocul cel mai sigur de îmbogăţire personală, în paguba şi demoralizarea massei, manevrată uimitor din punct de vedere electoral.

Dorinţa pătimaşă a celor mai mulţi dintre preoţi, cari caută să facă politică, i-a împins la cele mai degradatoare cedări, la fapte nepermise şi la părăsirea altarului.

Eu nu cred că există astăzi, în Ţara Românească, un preot, care să nu facă politică. Nu să nu-şi îndeplinească obligaţiile cetăţeneşti, ci să nu facă politică militantă, de partid.

Ii veţi găsi în toate partidele, îi veţi vedea luând parte la toate întrunirile, şi chiar Duminica, veţi afla că „părintele" s'a dus la cutare întrunire, unde vine şeful suprem al partidului. De câte ori n'am văzut eu însumi preoţi defilând pe calea Victoriei, alături de trepăduşii electorali ai prtidului. Câţi preoţi cunosc numai eu, cari au împărţit satul pe chestiune politică şi au îndemnat pe oameni la ceartă şi bătae. Mi-aduc aminte de unul, finul unui potentat liberal, care în ajunul alegerilor a făcut pe şeful de post să alunge din sat pe toţi adversarii politici. Iar altul, fiind lupist, umbla cu doi covrigi în mână, spunând că eşti mai bucuros, când îţi dă cineva doi şi nu unu (preotul era împotriva partidului naţional-ţărănesc). Iar un director de seminar, pe vremea aceea eram elev, când a citit articolul lui Sever Bocu, în care — din convingere sau pentru flori retorice — spunea că România Mare se datoreşte lui Dumnezeu, iar nu liberalilor, s'a făcut foc de necaz şi a început imprecaţiile necreştine.

Şi, un caz proaspăt, preotul Marin Popescu, din com. Trestieni, jud. Ilfov, cu renume politic de „popa Terente", închide seria exemplelor mele puţine, arătând suficient pacostea politicii pe seama Bisericii. Acest Marin Popescu, care astăzi pânprestigiul Bisericii, a trecut prin seminar — eu îl ştiu prea bine: îi spuneam „Maciste" — cum „trece câinele prin apă", iar diploma a luat-o din milă găreşte mai mult decât oricare şi cu ajutorul colegilor, fiindcă tocmai atunci îi murise tatăsău şi trebuia să ocupe imediat „postul" de preot, rămas vacant.

Aceştia sunt haidăii electorali ai partidelor şi ca ei sunt mulţi cari lasă misiunea de slujitor al altarului, pentru murdăria respirgătoare a politicianismului corupător.

De sigur, uitând că slujesc lui Hristos, le convine. Aşa poţi ajunge episcop, poţi fi profesor universitar şi preot cu parohie bună. Poţi să fii în fruntea clerului şi să scoţi hârtii pe nas, bătându-te cu pumnul în piept pentru suferinţa mare a preoţilor. Poţi chiar să-ţi „justifici" obligaţia de a face politică şi, de multe ori, poţi argumenta că partidul, din care faci parte, e cel mai bun...

Câte nu poţi face, mai ales când te-ai scrântit la cap şi sfânta masă din altar n'ai mai sărutat-o convingător!

La urma urmei, doar prin politică ai căpătat parohia şi restul de funcţiuni. Şi, preot esti, conştiinţa te obligă să fii consecvent!...

Uită, însă, aceşti preoţi, cari fac politică militantă, că Biserica e a lui Hristos, iar nu moşia lui Tătărescu, a lui Mihalache sau a lui Argetoianu şi nici tribuna de elucubraţiuni a lui Cuza, Gega, Vaida sau Codreanu. Sfântul altar te cere pe tine, preot, curat, convins şi numai al lui. Să-ţi arzi fruntea pentru pacea ei.

Preoţia e jertfă şi povară, iar nu profit şi aventură.

Şi chiar cei cari fac politică: ce mari foloase, ce averi fabuloase pot avea? E mare lucru să te vezi deputat sau consilier eparhial, protopop sau profesor secundar, şi în schimb să fii toată viaţa arătat cu degetul că eşti un profitor?

Apoi, de pildă, ce-au făcut toţi conducătroii de azi ai clerului, cari sunt liberali sadea, în chestiunea salarizării clerului. Partidul dela putere le-a întors spatele.

Aşa e omul politic: te foloseşte câtă vreme are nevoie, apoi îţi dă cu piciorul. Nu te mai satisface nici pe tine personal.

Nu mai departe, cazul întâmplat cu numirea unui secretar general la Ministrul Cultelor: zarvă mare, emoţii, printre preoţii „iptători" ai partidului liberal şi la urmă, uimirea, faţă de numirea d-lui Avram Imbroane.

Iată, deci, primejdia pricinuită Bisericii de Preoţii cari fac politică.

Se impune, în schimb, o atitudine demnă a clerului, care să slujească în misiunea sacerdotală şi să lucreze uniţi pentru cultivarea credincioşilor.

Altfel se nărue şi ultima stâncă de sprijin din viata acestei ţări.

MIHAI STEFAN

MAC CONSTANTINESCU — Fecioara cu colomba

Digitized by Transylvania University Library Cluj

Cărți. Probleme. Idei

Intelectualul în politică

Problema aceasta este foarte mult desbătută astăzi. Intr'o măsură se caută precizarea aportului intelectualului în politică, iar într'alta rostul intelectualului ca politician.

Aportul intelectualului în politică este foarte important. Fără nici un risc, aproape, am putea spune că politica o face acest intelectual, după cum el face și revoluția.

Intelectualul e laboratorul în care fermentează ideile, se cern și care apoi le pune în circulație.

Politicianul e totdeauna tributar intelectualului. Celui dintâi nu-i aparține decât practicul. Dar și acesta, în măsura indicată de intelectual, care nu poate păși pe teren, la realizări, din cauza structurii sufletesti a lui. Aceasta nu înseamnă însă, că intelectualul nu lucrează pe realități. Din contră. Toată opera lui se bazează pe observație și pe experiența personală. Pentrucă, nici o țară nu o poți reda perfect dacă nu ai simțit-o.

O caracteristică, atât a intelectualului, cât și a politicianului, este energia. Amândoi sînt energici. Numai că această energie se manifestă diferit la fiecare. Politicianul va poseda o energie fizică, pe când intelectualul o energie carebrală.

Politicanul va ști să vorbească tare și va veni întotdeauna în mijlocul multimilor. Intelectualul își va cizela, zi de zi, slova scrisă, pentru a-i înlătura orice lest ar mai păstra El se va adresa prin scris multimilor, și le va cuceri de partea lui. Pentrucă ochii rămân mai mult pe cuvântul scris: și dacă acest cuvânt scris e drept și se adresează inimii, se poate transforma în literă de evanghelie pentru cititor.

In afară de aceasta, intelectualul neapărând în multime nu cere nimic pentru el. Vrea numai libertatea muncii lui. Aceasta însă, cât timp mai au puterea suportării tuturor neajunsurilor ce i se fac de către mai marii zilei. De aci înainte, el poate deveni cel mai aprig luptător.

Politicianul are avantajul rezultatelor imediate. Dar la fel, domnia lui e efemeră.

Un om politic, oricât ar trece peste hotarele țării lui, el rămâne purtarea al ei. Numele lui e legat de țara care l-a dat.

Un intelectual devenit universal nu mai e al nimănui, ci al lumii întregi. El poate dăinui deasupra secolilor, prin el însuși. Dar, iarăș, e adevărat că intelectualului îi trebuie timp mult mai mult până la a deveni. Totuși odată ce a ajuns sus, către mai sus poate merge; mai jos în nici un caz. Dece? Pentru că el și-a consolidat, în decurs de timp, soclul său.

Natural că numai atunci când e un intelectual pur.

Intelectualul creiază concepția politică și o servește, desvoltând-o.

Contactul cotidian, însă, l-ar dibua pe intelectual. Deaceea nici nu e de dorit apariția lui pe teren. (In sensul propagandei). Totuși, intelectualul e absolut necesar oricărei mișcări politice. Cu o condiție, însă. Să fie integrat mișcării. Să vadă, să simtă, la fel cu toți aceia cari formează mișcarea. Numai astfel poate fi util. Așa că s'ar greși gândindu-se că numai calitatea de intelectual te îndreptățește să faci parte din orice organizație politică de rând.

Intelectualii tranfugi politici nu fac politică, ci CAPATUIALA.

Și ajungând aci am ajuns la maladia politicii românești actuale: POLITICIANISMUL. *Da aceasta este maladia politicii noastre.*

Dacă unui om politic i s'ar mai îngădui unele dezertări (în cazuri extreme), unui intelectual nu-i sunt admise astfel de dezertări.

Un om politic condus de un rezultat material și mai imediat, se poate înșela mai repede (Aci problema are mai multe fațete. Poate vom reveni asupra ei).

Un intelectual care face speculație de idei și care un timp a

Dar în afară de aceasta, intelectualul intrat în politică ar toate evenimentele s'au consumat prin fata lui.

trebui să răsnândească el oarestat de-o parte, privind nu se mai poate înșela, mai ales că care influență în jur, nu să o primească. Ori lucrurile astăzi se petrec invers. Fiind influentat, intelectualul se politicianizează, uitând că e intelectual. Se amestecă în toate lucrurile mărunte, risipindu-se în mimicuri, pierzându-și încrederea și compromitându-se.

Politicul are nevoie de spiritual și deaceea ar trebui să-l cultive. Dar, (în timpurile noastre), e tocmai contrariu. Il banalizează, obhigându-l să trăiască în cotidian. Și nu e irosire mai sigură și distrugere mai dureroasă (pentru un intelectual). decât cotidianul.

Politica în care va prima spiritualul va fi adevărata politică. Pentru aceasta însă, se cere renuntare la vanitate, îngâmfare, poftă de puteri. Și în plus recunoașterea meritelor fiecăruia.

E adevărat că în politică se cere multime, și putere fizică. Dar aceasta nu le poți căpăta decât prin convingere. Și cine contribuie, în mai mare măsură la această convingere, decât intelectualul? (Să nu se creadă că am uitat discursurile politice).

Spiritualitatea e baza unei politici. Aceasta susține toate polemicile și formulează toate principiile. O politică fără spiritualitate e ca o țară fără bătrâni.

Dece a ajuns politica la noi, în starea de azi? Pentru că nu mai are spiritualitate. Da. Deși intelectuali găsești destui în toate partidele noastre. Dar aceștia au renunțat la intelectualitate devenind politicianiști.

Adică au renunțat la ceeace

PAUL BARBULESCU

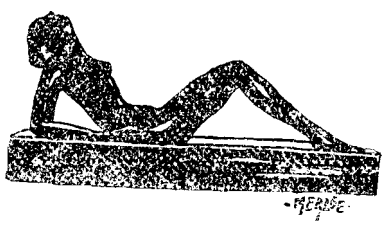

Citind: „Geolozie și medicină"

Tabela timpului nostru este plina peste capete de ecuații nerezolvate. Care trebuiesc ori refăcute, ori șterse. In niciun caz adăncite ca atare. Pentruca aupornit dela postulate si dela premize care n'au nimic necesar între ânsele, dar totul de ipoteză. Și nici atât.

Căci **realitatea** ca si **existenta** nu sunt ipoteze. Cu atât mai puțin postulate apriorice. (Aprioricul exclude analiza. Deaceia mi se pare nu doar inexistent ca postulat al constiintii, dar o leacă prea comod...)

In ceiace priveste **existentele** cari au **firea** umană propriu zisă— dacă nu sunt probleme în sine, sunt în orice caz pe aproape de acest lucru — întrucât au în ele aproape totul de desbătut, **de deliberativ** — dar nimic presupus, nimic de axiomă.

Pipăirea realităților nu ajută prea mult la definirea substantei însăși. După cum întrunirea ori concursul de caractere diferite, nu lămureste decât vag si indirect esenta firii umane. Deaceia am spus că nu trebuie să considerăm că avem a face cu niste **date dela care pornim** — dar — stationând în fata punctului de întrebare deapururi sfidător și căscat — să încercăm să îl pătrundem adânc și deadreptul.

Majoritatea scriitorilor întrebuintează realitatea ca pe un element. Ca pe un element diversificat în aspecte, dispersat în continutul nuanțelor, spparator de mentalități, generator de incident. Realitatea le este canavaua si decorul incidentului. Și totodată elicea care îl urnește, pentruca să-i motorizeze curgerea si pulsul mai apoi. Iar incidentul cu alimentul suculent al intrigii. Acțiunea însăși e produsul firesc al acestora...

Strașnica scalarificare! Și „echitabilă" distribuire de funcțiuni! In loc să perforăm adânc substanta, noi am pus-o să facă gloabă fierbintelilor individuale. **Faptele** în loc să **ne** interesezze, **le-am cointeresat** fictiunii combinatoare de conflicte! Iar criticii au socotit rezultatul asa cum se cuvenea mai prost. Adică au categorisit drept **„expresie" a realității**, ceiace nu era decât fabricatul individual — farmaceutic si descriptiv — al acesteia.

Si termenii s'au împăcat. Mai bine zis, s'au egalizat. Nici nu se putea altfel: ecuatia trebuia satisfăcută. (Iar profesorul meu de algebră m'a învătat cândva că nici nu poate exista o atare drăcie, în afară de egalitate).

Michail Cheromanski are trei zeci de ani. Alături cu el, piedăm pentru o devalorizare a epicului — mai bine zis pentru revalorizarea lui dar sub forma frântă si pătrunsă de dramatic, a sesizării intempestive si neregulate a momentelor.

Revalorizarea epicului—dar nu în forma actual comună majorității romancierilor — care se mărgineste si se manifestă prin continuarea liniară, până la capăt, a narativului.

Prezentarea aproape scenică a momentelor interioare, departe de a deservi intriga, dimpotrivă, îi canalizează un mers inviorat si-i asigură un ritm nou, cu totul neobicinuit la noi.

Va surprinde pe cititorul român lectura lui Chormanski. Astfel, reluarea gândului, repovestirea lui sub fatetă nou — aparent aceiasi, în fond cu totul alta si anume „din punctul interior de vedere" al fiecărui erou, este un lucru neîncercat prin partea locului, la care nu sfătuiesc pe oricine să se aventureze. (Pentrucă desigur ar **nara** gândul, în loc să-l **reproducă**, să-l **refacă**, dacă vreți).

Ai impresia demulteori — urmărind scrisul lui M. Ch. — că te găsesti în fata unei greseli de tipar — si că recitesti ceiace s'a mai scris, ori trebuia să fie scris, câteva pagini îndărăt.

In realitate, Choromanski este maestrul subtil al analizelor si scafandrul, sigur de sine, al situațiilor. Maniera frântă în care duce povestirea (frântă ca diagrama ce marchează temperatura unui bolnav) prinde si polarizează amănuntele psichice, de pe gamele cele mai adânci. Și exclude dela sine narativul stern înlocuindu-l, cum am spus, cu prezentarea momentelor interioare.

Frângerea momentului nu duce la diluarea motivului — ci la străbaterea lui. Iar totalizarea emotiilor (aruncate parcă la întâmplare) poartă către o tezaurizare a reflexelor si la o „definire" a spontanului. (Dacă si în ce măsură se poate vorbi de acest lucru).

Scrisul lui Chormanski ar părea hazardat daca nu ar fi atât de nerosimil — creiator — si **oarecare**, dacă nu s'ar distinge prin cel mai aristocrat intelectualism...

Totuși, n'are nimic discursiv întrânsul, nimic de silogism, prea puțin chiar de compoziție: permanentă analiza, sincronică regasire a clipei, flagelantă svârcolire a firii... In mina curentului interior ce iscă. Choromanski sationează discret — desi puternic operant, desi strecurând impresia și-i absent. Absenta lui se manifesta însă (apoi atât de rar întâlnit la scriitorii noștri, — prin lipsa totală de compătimire fată de eroi. Ii conturează — din amănunt — fara sa se extazieze de conduita lor, mai bine zis, fără să le prevadă vreo conduită.

Deaceia zicem că Mihail Choromanski nu „coasociază" realitatea scrisului său, multumindu-se să o sondeze fără finalitate, fără să se înduioseze. Dar firesc si distant, ca un adevărat creiator de emotie.

„Gelozie și medicină" are un titlu vecin cu senzationalul. I se anunță, parcă, cititorului, pagini de palpitatie si prilei de motte tare, ternă.

Lucrurile stau altfel.

Deschizi cartea si citesti zece pagini, două zeci, cincizeci, o sută, două sute.... si nu găsesti decât discontinuism psihic deoparte (la industriasul **Widmar**, sotul gelos) — chirurgie savantă si noutate de caracter de cealaltă parte (la doctorul **Acela**, amantul **Rebecei**, soția lui Wildmar). Esti aproape să termini romanul si nu ai aflat încă dacă Rebeca îsi trădează cu adevărat sotul, ori ne aflăm — în cazul acestuia — în fata unui temperament bolnav si furibund de gelozie.

O scenă finală între Rebeca si chirurgul Acela îți lămureste curiozitatea... Rebeca îl iubește și este iubită de Acela....

O scenă, care pe mine m'a nedumerit si mai mult. Căci dacă precizarea raporturilor poate răsfrânge oarecare lumină asupra itrigării, trăsura de caracter a Rebecei (ființa cea mai interesantă a romanului; aproape stranie prin nedeslusitul prompt si rece al atitudinii) — nu relese mai puțin întunecată.

Adevărul este însă că valoarea scrisului lui Choromanski nu consistă în interesul conflictului, ori în croiala arhitectonică și transparentă a compoziției. Dar, ca să zicem astfel, în totalizarea „figurinelor" emotive și a amănuntului tipologic (caracteristic din acest punct de vedere este Bonech, ciudatul copil al croitorului Gold).

Incât, constituirea unitară a impresiilor, spontan erupte din inconstient, grupează emotia primară a cărtii într'o singură scăntei.... care în spetă, incendiază si mistuie lent sufletul înjunghiat de gelozie al bietului Widmar.

Simptomatic este introdus galbenul, culoarea geloziei; te isbește pretutindeni, dealungul paginilor: expresia d-lui Acela îi apare **galbenă** lui Widmar, luna însă-si este galbenă, în salonul Rebecei tapetul, perdelele, sunt deasemeni galbene, plapuma Rebecei tot galbenă, casi tenul ei..

Și vântul acela năprasnic, care suflă si răscoleste orasul tot timpul actiunii (actiunea nu durează decât o săptămână...) vântul acela, cu fire de nisip și vuete ciclonice rimează de minune, rimează necesar, cu furtuna interioară din suflete...

•

Considerând sufletul omenesc ca un minereu greu de intuit — cu pondere indistinctă și cu linie închisă, — trebuie să spunem despre Choromanski că prin „Gelozie si medicină" a disolvat cert o pastilă în entitatea psihică, o pastilă menită să-l fărâmiteze, pentruca, odată desagregat —să se purceadă cu rod la afla-...

MIRCEA MATEESCU

EXPOZIȚII

Elena Istrati

Nu știm dece artiștii noștri fug de ceramică. Și totuși se poate împleti atât de minunat gândul și simțirea în forme felurit de elegante. Dovada, ne-o dă d-na Elena Istrati.

Pe lângă tablouri de-un colorit cu totul original, d-sa expune și multe vase cari pe lângă tehnică desăvârșită, impresionează prin linia fragedă și exuberanța culorli. E suficient să privești vasul cu „flori de măr", ca să-ți împrimăvăreze sufletul. Apoi vasul cu „pescărușii" cari-ți evocă un sentiment nostalgic, fără însă să te împovăreze. E o artistă tălmăcitoare directă a sentimentelor proprii, fără însă a denatura sentimentul artistic autohton.

Ii prevedem un succes sigur pentru care o felicităm de pe acum.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Panait Istrati n'a murit

Ca un fulger a spintecat noaptea vestea mortii lui. Mort Panait Istrati? Nu. N'am putut crede. Nici măcar atunci când l'am văzut.

Panait Istrati n'a murit. Panait Istrati trăeste mai viu si mai activ ca niciodată. Insăsi trupul lui ce a fost atât de chinuit de boală se odihneste senin si iluminat. Sufletul lui mare de titan a imprimat pe trupul părăsit urmele bucuriei eliberării lui din cătusele materiale, prea strâmte si chinuitoare.

Suflet căutător de dreptate. Predicând vesnic bunătatea, sbătându-se între viziunile-i prea largi si posibilitătile prea mici, viata lui pământească n'a fost o bucurie. Si totusi el a dorit această viată

Dar a voit-o asa de frumoasa, asa de nobilă, asa cum nu e-xistă.

Culcat între cărtile lui si manuscrisele altora ce i se aduceau ca unui judecător suprem să-si spuie verdictul, predica în cuvinte de jar adevărata viată, adevăratul tel al ei si adeseori animat de forta lui titanică interioară, se ridica cât putea si tuna de revoltă, nu în contra oamenilor, ci a neputintei lor.

Acum patru luni ne spunea „jaloanele mele trebuiesc aruncate în depărtare. Departe, în besna secolelor".

Si cât de pigmeic îl judecau si-i forfecau „viermii" mocirlei noastre politice si literare, asemănători viermilor ce vor căuta să-i destrame carnea în mormânt.

Unii l-au urât că a fost hamal. Altii l-au urât că a fost un geniu.

Geniu în toată acceptia cuvântului. O viată aspră, fără puf si sinecuri si apoi o tâsnire de fântână arteziană. Dela 40 la 50 de ani, aceasta e viata lui. Zece ani în care a străbătut cerul omenesc dela răsărit la apus. Zece ani, numai, zece ani în care timp si-a strigat credintele lui sincere si adevărul ca nici un alt om.

Tot procesul de frământare sufletească el nu si l-a înăbusit, nu si l-a ascuns.

N'a scontat profitul. A tipat si a arătat lumii adevăratul omenesc, asa cum ar trebui să fie.

Nu l-a îngenunchiat interesul fată de nimeni. Ce a crezut a spus răspicat. Câti din Iasii ce se numesc oameni au curajul să o facă?

Deaceia l-au hulit, l-au înjurat si îi au înegrit ultimele clipe de viată pământească. Până si azi după moarte. Azi când cei ce au rămas cred că vor mosteni pământul, se mai găsesc canalii care să-l urască eă a tipat prea mult adevărul.

Si una din aceste canalii, o voi spune cu toată ura ce m'astept s'o declansez, e Stelian Popescu.

Panait Istrati fusese pe vremuri corespondent al „Universului" la Paris, iar în ultimul timp îsi afirmase dragostea lui de tară si de românism în coloanele „Cruciadei" cât si ale „Universului".

Iar în ziua când a murit Panait Istrati si i s'a cerut un serviciu neînsemnat acestui Stelian Popescu el a răspuns, cum de am îndrăznit să cerem dela el un serviciu pentru „bolsevicul" acela.

Canalie si imbecil care mâine când va muri după o viată lipsită de orice creatie serioasă, i se vor face funeralii nationale.

Panait Istrati „bolsevic"? El care ura comunismul, el care a scris „La Russie Nue"?!

Bolsevic pentru că nu era murdar si era cinstit.

E bine să aile „românul" de Stelian Popescu că mâna Regală înteleg ătoare a geniului lui Panait Istrati i-a dat „bolsevicului" prinosul Ei de admiratie. Acest gest Regal care a trecut peste toate considerentele de ordin omenesc si s'a aplecat cu duiosie asupra capului genialului Panait Istrati, este o palmă usturătoare pentru obrajii negustorului „Stelian Popescu".

Iar ceilalti care îi neagă orice gândire în afară de opera lui pur literară! Ceilalti care n'au putut înteleg e că Panait Istrati a fost un român adevărat, sincer, uman, iubind omenirea, iubindu-si patria.

„Renegat" i s'a spus de toată presa care socotea că dragostea de neam si pământul tării sale e o trădare. „Renegat" că a spus sincer ce este comunismul?

A *murit Panait Istrati?*

Nu pigmeilor n'a murit. N'a râvnit niciodată să vă ia locurile voastre materiale, nici să vă întunece operile mediocre. Dar vă va conduce spiritual.

Viziunea lui măreată asupra sintezei vietei sociale va fi religia viitorului. Si abia de azi înainte vor învăta cei ce l-au terfelit, că Panait Istrati a fost si-un gânditor si un îndrumător.

Aci la această „Cruciadă" spre care s'au îndreptat ultimile lui priviri si căreia i-a dat ultimele lui gândiri, aci se va plămădi înainte frământările care ne-au apropiat. Lumina noastră unică a devenit o pară de foc sub privirile si gândirile lui învăpăiate. Această flacără o vom purta cu dârjenia credintei mai departe.... mai departe spre culmile năzuintelor divine.

Voni rămâne curati Panait Istrati asa cum ti-a fost drag când ne-ai întâlnit. Vom fulgera adevărul în toate părtile chiar dacă flăcările lui vor arde adeseori si din carnea noastră păcătoasă. Cruciada va trăi asa cum o doreai, mare si cinstită.

Românismul nostru va fi acela pe care-l slujeai: nobil si creator.

Iar de vei fi lovit, te vom apăra, căci te simtim lângă noi. Asa cum ai spus cititorilor tăi, ei te vor găsi mereu prezent în această gazetă care a fost ultimul altar depe care ai predicat.

Panait Istrati, moartea ta de martir nu ne-a înspăimântat. E o moarte sublimă. E moartea răului si învierea binelui. Din picăturile amărăciunei unor astfel de cline izvorăsc acei bolizi incandescenti ce pot aprinde lumea.

Acelas Christ etern ce ne-a pecetluit prietenia si lupta noastră comună, străjueste azi între noi, dă liniste sufletului tău, si avânt sufletelor noastre.

Panait Istrati, îti scriu ca si până acum, răspunsul tău îl vom simti coborînd în sufletele noastre în fiecare amurg, ca acelea când ziua argintie se amesteca în pletele tale agitate, iar noaptea prindea cuib în privirile tale de flăcări. Si vom rămâne iar de vorbă Panait Istrati, ore întregi, nesimtindu-le măcar că s'au dus, ore de supremă înteleg ere, de adâncă reculegere, clipe de înălțare si de duioasă prietenie. Panait Istrati, pentru noi n'ai murit.

MHAIL STELESCU

Panait Istrati văzut de pictorul Stoenescu Pinx

Corespondentii presei străine

Iarăsi trebue să ne ocupăm de anumiti ziaristi străini aflati în România. Recunoastem că sub regimul cenzurei, meseria corespondentilor străini devine delicată, încât în mod normal dânsii se despart în două grupări distincte.

Păstrându-si independenta dar informând în mod cinstit si imparcial străinătatea, prima grupare devine în mod fatal în multe imprejurări incomodă anumitor autorităti. Acesti gazetari, relativ prost retribuiti dar demni, trăesc modest si sunt cu drept cuvânt respectati chiar de acei, pe care adesea îi incomodează.

Cealaltă categorie se compune din elemente mai flexibile care bugete alte Statului. Buna lor dispozitia diversilor mânuitori de bugete ale tSatului. Buna lor dispozitie este evident larg retribuită.

Totul până aci este normal, de oarece omenirea nu se compune din roboti.

Mai este însă o a treia categorie de corespondenti străini. Acestia joacă clasicul joc dublu. *Relativ prost retribuiti de gazetele lor, dânsii beneficiază la Bucuresti de avantagii cu totul exagerate. Viata lor luxoasă si provocatoare trece parcă neobservată de cei în drept să-i supravegheze, iar simpatiile unei înalte societăti pe trei sferturi putredă, le oferă si celelalte satisfactiuni omenesti anexe.*

Făcându-se instrumentele servile a mănuitorilor vremelnici de fonduri, obligându-si o pleiadă de politiciani ambitiosi prin mentionarea înaltelor lor calităti presupuse sau inventate, dânsii obtin aci bani românesti suficienti, pentru asigurarea unui trai luxos si fără griji.

Tot dânsii însă, informează pe alte căi incontrolabile (cu tot controlul unui Eugen Titeanu suprarumit Supra-Fouché) în mod tendentios străinătatea. Acem cazul concret al maghiarului din Budapesta dr. Julius Kover, corespondentul unor ziare maghiare si al agentiei telegrafice Britsh United Press din Londra.

La 9 Aprilie a. c. telegramele agentiei British United Press din Viena si Bucuresti anunță prin marile cotidiane Daily Chronicle si Daily Express din Londra, o-ruri imaginare comise contra evreilor în ziua de 8 Aprilie la Bucuresti, comunicând în litere mari si numărul evreilor omorâti sau aruncati în Dâmbovita. *Din întâmplare, poate că este vorba de o simplă coincidentă, Kover a lipsit din tară tocmai în momentul acestei stiri calomnioase au sosit la Bucuresti prin postă din Londra.*

Asemenea stiri lansate oficial în marea presă mondială, contribue în mod fatal la discreditarea României.

Noi întrebăm Directia Presei din Ministerul de Externe, Ministerul de Interne, cum nu se sesizează de asemenea indivizi.

Cum se face că acest Kover, profund indezirabil, nu numai că este tolerat, dar după modul cum trăeste, este si subventionat cu bani românesti.

Cine protejează asemenea indivizi?

Semnalăm concomitent încă odată celor în drept un alt individ cel puțin tot atât de suspect, dar mai inteligent, anume Rostowski, corespondentul ziarului Dailp Mail din Londra. Fost de nationalitate obscură sub protectia unui pasaport Nansen, acesta din urmă devenit un agent al lui Intelligence Service în România, a obtinut recent si un pasaport englez. Mai semnalăm autoritătilor un alt personagiu similar, care din pieton modest a ajuns să stropească cu noroi, tot aci la Bucuresti, lumea dintr'o masină luxoasă chiurasată cu literile C. D.

Oameni de bună credintă, români onorabili, sunt actualmente urmăriti pas cu pas, iar acolo unde în adevăr se lucrează contra intereselor tării, incapacitatea sau snobismul unor parveniti, ocrotesc asemenea indivizi periculosi.

Simpatia străinătătii nu se câstigă plătind o chirie inutilă asa zisei asociatiuni a presei străine, sau acoperind în mod copilăresc adevăruri care nu pot fi acoperite.

Ne miră că cei în drept nu au înteles încă acest lucru si că se mai lasă induși în eroare de duplicitatea si temenelile unor Koveri, Rostowski, etc.

Noi nu dezarmăm până ce asemenea indivizi, cu caziere bogate nu vor fi aruncati peste frontieră.

SERGIU LECCA

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Teatru de cartier

Deşi teatrul în sine nu este alt ceva decât viaţă cristalizată în tot ce are ea mai distinct, mai reprezentativ, deşi iluzia pe care acest gen de artă o evocă e mai puternică decât realitatea, totuşi în viaţa noastră socială teatru n'a parcurs drumul acela până la a deveni o necesitate organică. Suntem încă un popor înclinat spre snoavă şi tăinuire. De aceia poate şi romanul este aşa de slab reprezentat în manifestările noastre literare. Ne lipseşte acea viaţă socială de trăire amplă... de frământări colective, din care tăsneşte şi se întreţine opera de artă.

Dacă totuşi teatrul s'a menţinut pe ici pe colo, ei nu s'a menţinut decât pentru interesul ce-l suscită în rândurile unei restrânse minorităţi — şi nu atât din marea sete sufletească pentru artă, cât din nevoia unui divertisment deosebit peste viaţa uniformă cotidiană.

Ca o dovadă că lucrurile stau astfel, fapt concludent este desfiinţarea teatrelor naţionale din Craiova, Chişinău şi Cernăuţi.

In tot cazul, teatrul nu a putut deştepta în rândurile mulţimii decât o slabă comparaţie:

— Mă !... Parcă ai fost la teatru !...

In această stare de lucruri se mai poate vorbi de Teatru de cartier ? Incercări sau făcut destule, şi toate au dat greş. Bani şi energie consumată zadarnic, pentrucă nu s'a aflat încă omul care să sfinţească locul.

Dar în afară că toţi cei ce au încercat înfiinţarea teatrului de cartier, erau nepriceputi şi au ratat ideea, fie din lipsa de talent, fie din lipsa unui repertoriu adecvat, sau datorită unor spectole atât ded lamentabile până la a inspira scârbă în loc de atracţie mai era şi lipsa de solicitudine pe cari o întâmpinau iniţiatorii, ca şi ostilitatea organelor conducătoare.

Deci, lucrurile ar trebui să se oprească aci ? Evident, nu. Şi iată de ce:

Dacă în Capitală, am fi avut pentru fiecare cartier câte un teatru, bine şi frumos înghebat, apoi teatrele din centru nu ar fi ajuns la degrengolada şi criza în care se sbate astăzi, pentrucă permanenet li s'ar fi recrutat un public nou şi un spectator bine format.

Necesitatea teatrului de cartier se impune ca o nevoe absolută, cu orice sacrificii, tocmai pentru a străbate ideea teatrului în sânul maselor, a le captiva, a le forma, făcând din om o fiinţă socjabilă, cu suflet luminat şi conştient de posibilităţile de percepţiune şi în celelate domenii nu numai cel utilitar.

Aşa că pe lângă menirea lui artistică, teatrul de cariter ar îndeplini şi cele două mari acţiuni : Una de operă socială; alta culturală.

Va pricepe vreodată acest adevăr oficialii noştri ? Nu prea se întrevede lucrul acesta când teatrele naţionale s'au desfiinţat, în timp ce teatrului Marioara Cinski s'a acordat 8 MILIOANE subvenţie ca să joace Bal la Savoy şi apoi să lasă actorii pe drumuri fără ca măcar să li se plătească salariile...

Nu rămâne decât iniţiativa particulară. Dar ce va putea face ea, când permanent se va isbi de ineferentismul politicianilor nostri ca şi de şicanele continui ale unei administraţii bizantine ? Cred că numai un om tenace, care să-şi facă din ideea teatrului de cartier un ideal şi care să poată înfrânge cerbicia unora şi inconştienta altora, care să poată afla capitalul necesar precum şi fanatismul actorilor, care să poată stârni curiozitatea ca şi admiraţia publicului, acela şi numai acela va putea eşi din acest cerc vicios.

BARCOSTAN

Babeş-Bolyai Central University Library Cluj

Orientarea Studenţimii

Recentele tulburări şi închiderea Universităţii, ca o măsură preventivă, au readus pe tărâmul discuţiilor publice, păcatele şi calităţile studenţimii noastre. Problema, deşi superficială în aparenţă, conţine miezul rezolvărilor atâtor metehne sociale. Şi de cari neţinând seamă, riscăm să permanentizăm o stare de debandadă fizică şi sufletească, care numai bine nu ne poate aduce.

Pentru cetăţeanul paşnic şi neutru viaţa studenţească îmbracă peisagii de trândăvie şi dezordine. Aşa au idealizat cărţile această epocă roză a tinereţii şi oamenilor le sânt scumpe amintirile. In general, opinia publică priveşte studenţimea sub aspectul îngăduitor şi de neluat în seamă, al tinereţii care se revoltă periodic şi nu reuşeşte nimic pentrucă de aceia e tinereţe. Deşi trăim în vremuri de aspră viaţă socială, cetăţeanul judecă studentul tot ca pe vremea vechiului şi romanticului Heidelberg. Atitudinea opiniei publice la manifestările studenţeşti îşi are o spectaculozitate recreativă şi atât. Nimeni nu simte că sub zburdălnicia dezordonată a vocilor şi gesturilor se ascunde de multe ori nesiguranţa unei existenţe şi a unei cariere.

Răul îl poartă în primul rând studenţimea care se permanentizează dezorganizată şi impură în elementele conducătoare. Societăţile şi centrele studenţeşti în loc să ameliioreze viaţa studenţească creindu-i posibilităţi de existenţă şi pregătire ştiinţifică, se dedau la o politică imprecisă, de o continuă agitaţie sterilă, de ale cărei folose nu beneficiază studenţii ci pescuitorii în apă turbure.

Studenţimea în loc să facă o politică social-naţională este divertisment de manevre politice, pentruca în final oalele să se spargă tot în capul ei. Credem că e vremea să se purceadă la clarificarea şi însănătoşirea vieţii morale a studenţimei române. Metodele de până acum şi-au dovedit ineficacitatea. Trebue înlăturate cu altele mai chibzuite, bazate pe o cinste sufletească şi dragoste de neam şi aproapele.

Atâta vreme cât studenţimea se va menţine departe de prefacerile sociale, înămolindu-şi virtuţile şi energiile creative în insufleţirea utopiilor, nu va câştiga nimic nici ea şi nici neamul acesta, care-şi aşteaptă legiunile de tineri luminaţi şi harnici. Ca să ajungem aici trebue: uciderea preocupărilor politice de toate nuanţele şi afundarea în organismul colectiv al naţiunii, încercând prin cultură să-l ameliioreze sufleteşte.

Educarea studentului şi spiritualizarea lui în sensul de a obţine o celulă vie, creatoare, creştină şi civilizată în manifestările ei, iată către ceiace trebue să tindem. *Viitorul acestei ţări nu stă într'un nationalism vandalic, incult şi sec de orice vigoare spiritual-organică, ci dimpotrivă. Intr'un românism, care nu e xenofob şi care presupune o normă de organizare a energiilor cari constitue masivitatea sufletului românesc.*

Nu ştiu dacă s'a întrebat cineva de ce ne stau atâtea anale culturale nedestelenite. Atâtea dicţionare şi descoperiri încă nepuse la punct. Ei bine! dinaintea bibliotecilor goale, a ţăranului bâjbâind în mocirla politică şi a muncitorului ameţit de miragiile roşilor, unde este studenţimea română? Iată şantierul valorificării noastre sociale: poporul. Pe acesta studenţimea trebue să şi-l revendice, pentru el să-şi dea sângele, nicidecum pentru mierea depe buzele otrăvite ale politicianilor, îmbrăcaţi chiar ca Decebali.

In afară de aceasta studenţimea trebue să-şi salvgardeze demnitatea ei colectivă. Să nu permită deci în mijlocul ei aceea pleavă îndărătnică în luarea examenelor şi refractară bunului simţ. Dacă vrem să facem purificare socială, apoi trebue să se ştie că nu ne este permis ca noi înşine să fim imorali.

Studenţimei noastre îi mai trebue o solidaritate în revendicarea drepturilor ei. O disciplină voluntară care să-i deie o masivitate convingătoare în revendicările pe care le susţine. Această solidaritate afectivă şi fizică presupune desigur şi o unitate sufletească. Iată ceiace s'ar putea începe imediat, cu foarte mari foloase după o muncă mai mult de cât sârguitoare. Trebue să nu uităm că studentul este cetăţeanul de mâine al ţării acesteia şi că de solidaritatea sa socială şi individuală va depinde progresul de mâine.

Pentru aceasta se cere ca şi Statul să renunţe la politica de până acum. Şi anume: renunţarea la politica de devalorizare a elementelor studioase, pe care le sileşte, neutilizându-le, să se arunce în politică şi compromisuri. Pentru stat studenţimea trebue să fie o instituţie tot pe atât de vitală şi sfântă ca şi armata. Deoarece ea este apărarea de mâine a graniţelor şi unităţii pentru care se străduesc cei de azi.

ALEXANDRU TALEX

Dela Revoltatul Cărvunar la Revoltatul de astăzi

Nu vreau să profit de prietenească reclamă a organelor militare, care cenzurându-mi concluziile articolului din numărul trecut al „Cruciadei", i-au creat un sfârşit mai concludent decât al originalului.

Aşa că, soarta revoltatului român, va fi mai cuminte în rândurile de astăzi.

Natural că, revolta a existat cantinuu în sânul poporului nostru, dar revolta cu rezultate constructive apare mai în spre zilele apropiate secolului trecut. Acum cinci sferturi de veac, am avut chiar o mişcare cu caracter de importanţă internaţională, deoarece în „ţara de sus a Moldovii" s'a născut democraţia românească. Asemănătoare oricărei naşteri, ivirea democraţiei a fost precedată de dureri. Privită atent această a noastră manifestare de libertate nu seamănă cu niciuna din surorile născute cam în acelaş timp în multe colţuri depe continentul european. Desigur că, cercetătorul neatent îi va găsi obârşia completă în ilustrul spirit al enciclopediştilor francezi, cari au fecondat pătimaşa şi superba revoluţie franceză. Pentru schimbări de construcţia socială nu sunt de ajuns însă tomuri enciclopedice. Căci condiţia firească a omului este de a fi laş în faţa instinctului de conservare. Şi omenirea a progresat numai prin gândirea şi acţiunea celor ce au putut să-şi înăbuşe acest instinct animal. Dar acest instinct laş nu cedează decât la omul ce se înalţă până la răzvrătire. Nu oricine însă şi nu oricând se poate cineva răzvrăti. Pentru răzvrătire trebue entusiasm, un fel de beţie, ce se capătă numai prin credinţa într'o idee. Ori tomurile enciclopedice asvârlă seminţa ideii pe care fermentul revoltei deja existent îl modulează după chipul şi asemănarea curentului de răzvrătire.

Ori ferment de nemulţumiri mai mare ca la noi în acea epocă prerevoluţionară numai în Franţa exista. Deaceea îndrăznesc să afirm că înainte chiar de Luxemburg şi de Belgia, Moldova prin sămânţa aruncată de Alecu Russo şi-a avut prima legiuire democratică inspirată oarecum de frământările sociale franceze, însă pur românească, deoarece se încadra în nevoile şi dezideratele româneşti. Toate conştiinţele europene inspirate de focarul francez nu au ţinut seamă decât de principiile de egalitate, libertate, fraternitate, uitând complet spiritul critic enciclopedist. Cu totul altfel a fost legiuirea revoltaţilor moldoveni. Această constituţie sacrifică idealul frumos, dar imposibil, spiritului critic, bunului simţ. Şi aceasta într'o notă riguros justă, riguros armonizată cu spiritul neamului. Căci în toate timpurile şi la toate popoarele ideile cele mai fecunde, acele cari au determinat cicluri întregi de evoluţie, au fost acele care au adoptat idealul unui moment, geniului naţional. De altfel formula e veche: Solon întrebat — „Ai dat cele mai bune legi" ? a răspuns — „Cele mai bune pe care această cetate le-ar putea răbda".

Această a noastră constituţie, în cele 77 de articole care poartă pecetea unei mari lipse de cultură, amalgamate cu semne de mare cultură şi bun simţ, prezintă învăţăminte, de mare folos pentru epoca de construcţie care va veni poate la îndemâna revoltatului le astăzi. In prim rând, caracteristici de bun simţ. In preambul se spune: „De urmează în această alcătuire vreo schimbare dela cele din vechi obişnuite ale pământului acestuia, aceasta însăşi firea lucrurilor o au cerut a se face". In acelaş timp în cutele celor 77 de ponturi se ascunde urma „Declaraţiei Drepturilor Omului", adaptate însă „celor obişnuite din vechi ale pământului".

Cel mai perfect cercetător al Democraţiei române, profesorul D. V. Barnoschi, ne prezintă în a sa „Istorie a Democraţiei" pe câţiva din oamenii acestei constituţii.

Cea mai mare parte din ei erau din clasa mijlocie a neamului şi nici nu puteau fi altfel, căci istoria nu a desminţit încă pormula lui Aristotel: Temelia şi cheagul şi fioarea popoarele este pătura mijlocie pentrucă cea de sus este ticăloşită de îmbuibare, iar cea de jos de foame. Căci pare-se şi digestia prea grea, tâmpeşte, după cum foamea e un rău sfătuitor. La noi clasa mijlocie a boieraşilor, a mazililor, a răzăşilor. Aceştia încă din 1895 îngrozeau pe Moruzzi. Constituiţi secret, cărvunarul apărea pentru lumea de atunci lovit de „scârbovnica ocară a nevăzuţilor".

Cuvântul de „cărvunar" este o conrupere dela cuvântul care în Italia desemna pe răzvrătiţi. Pe atunci epitetul era nota cenzoria dela romani, pata infamiei. Există un document semnificativ şi amuzant, în care unul dintre cei mai mari boeri, un Balş, scrie altuia despre un neam la lor, că şi-a făcut neamul de ocară, iar Balş zice: „săracu Neculai, este atins de carvanarimos" ca şi cum ar fi zis, atins de ciumă. Ca o concepţie putem remarca că şi clasa îmbuibaţilor a dat câţiva generoşi. Mai ales în epoca de consolidare a partidului, apar nume ca Drăghici, Tăutu, Donici, vari cum era cazul celui din urmă şi ţinând seamă de părerea eminentului jurist, profesorul Andrei Rădulescu, este principalul făuritor al constituţiei.

Guvernarea lor, cu domn cărvunar în persoana lui Ioniţă Sandu Sturza e plină de învăţăminte. Chiar dela început această guvernare a găsit soluţia genială să construiască viitorul, fără să dărâme trecutul. Niste revoluţionari puri, nişte idealişti ameţiţi de egalitate, fraternitate, libertate ar fi dsfiinţat totul fără să gândească la ce vor pune în loc. Democraţii noştri de pe atunci au boerit peste 500 de răzeşi şi ţărani sănătoşi, băgând spaima în protipendadă, de care însă nu s'au legat. Au construit deci fără să dărâme.

Şi epoca de cumintenie şi democraţie adevărată a ţinut până la constituţia dela 1866. De atunci intrăm în epoca falsei democraţii, a minciunii libertare.

Astăzi cumintenia cărvunărească renaşte, creind revoltaţi cari se luptă deşi pare paradoxal contra abuzului de libertate, care făcuse din libertate rău de lapte şi miere pentru politicieni, torent de fiere pentru ţară. Când cuţitul politicianului va ajunge pe român la os, spiritul cărvunăresc va izbucni, trimiţând lumea în păduri ca să fabrice mangal ca acum un veac. In spiritul poporului nostru de astăzi, revolta împotriva politicianismului se manifestă lent, prin sabotări electorale şi indiferenţă. Semnele caracteristice au apărut. Poporul dela nebunia libertăţii, trece spre cumintenia gospodărească. Astăzi studenţimea şi muncitorimea săracă, corespunde massei răzăşeşti din 1822. Impotriva abuzului de libertate răzeşii lui 1935, cer controlul elitei, refuzând propunerile de distrugere, dar dârzi în hotărârile lor constructive.

Democraţia răzeşilor de azi nu înseamnă: poporul să se conducă direct singur, ci poporul să fie iubit de elită.

PAN VASILE VANDORO

REVENDICĂRILE DREPTULUI LA MUNCĂ

Lupta naţiunilor contra şomajului

Se ştie că Germania este ţara care înainte de aplicarea actualului regim politic, număra — în raport cu populaţia ei — cei mai mulţi cetăţeni — muncitori fără lucru.

Pe dealtă parte, în ce priveşte familia, germanul nu primeşte situaţia — foarte obişnuită la noi — ca membrii familiei, odată ajunşi la majorat să continue a trăi pe seama ei. La noi dacă familia n'ar avea acest rol — care începe din zi în zi să fie mai şters — din cauza veniturilor şi salariilor de mizerie, a diferitelor categorii de muncă — desigur că am număra ceva mai mulţi şomeri decât sunt declaraţi astăzi.

Familia românească, ascunde şi ocroteşte foarte mulţi cetăţeni fără muncă, nedeclaraţi; pe când în Germania acest lucru nu se poate.

Cetăţeanul major fără muncă este declarat imediat şi înscris în tabloul muncitorilor asiguraţi contra şomajului. S'a trecut astfel dela ocrotirea şomerilor de pe seama familiilor, asupra marei familii: Naţiunea.

Statul, cu contribuţia celor mulţi cu drept de muncă, întreţine pe şomeri. Asigurarea contra şomajului s'a impus şi mai mult, prin faptul că Germania ne mai întreţinând armata dinainte de războiu, contingentele noui se declarau şomeri, neputând intra în câmpul muncii.

Armata organizată hrănea două contingente de tineri şi un corp numeros de militari de carieră.

In lipsa acesteia, actualul regim organizează munca voluntară, în care intra tot tineretul disponibil dela 18—25 ani.

Această organizaţie a concentrat un număr de aproape 500 mii de oameni, angajaţi într'o muncă de utilitate socială; hrăniţi şi educaţi în cadrele disciplinate ale muncii.

Din această măsură s'a putut întrevedea, pe lângă preocuparea guvernului de a scăpa din ghiarele şomajului, floarea tineretii poporului german, dar şi tendinţa de a militariza din nou ţara, de data aceasta sub forma de a duce război contra şomajului.

Pe lângă aceasta, s'au mai luat iniţiative, în vederea creierii de posibilitate de muncă.

Acolo s'a lucrat şi se continuă o activitate intensă în sensul afirmării şi apărării dreptului la muncă a cetăţeanului german, prin legi cari descătuşază munca şi capitalul din ghiarele unui regim fiscal excesiv.

Prin legea care scuteşte de noui impozite, automobilele şi motocicletele puse în circulaţie după data de 1 Aprilie 1933 a făcut să crească cifra automobilelor şi autocamioanelor vândute. Numărul muncitorilor reprimiţi în industria de automobile, a ajuns într'un an la aproape 30.000.

In urma legii de încurajare şi sprijinire a căsătorilor numărul acestora — după afirmaţia Ministrului de Finanţe Reinhardh — a sporit, contribuind mult la o destindere pe piaţa muncii. Fabricile de mobile au putut înregistra o simţitoare sporire a comenzilor, datorită înlesnirilor acordate în vederea cumpărării de mobile pentru tinerii căsătoriţi.

O altă măsură interesantă a fost aceia că la angajarea muncitorilor şi funcţionarilor, sunt preferaţi aceia cari au mulţi copii, aceia cari au de susţinut o familie şi cei cari au rămas multă vreme fără lucru; iar printre acestia vor veni în primul rând, aceia cari au avut merite în mişcarea de ridicare şi firmare naţională.

Printr'o altă serie de dispoziţii legale s'au scutit de orice impozite, cumpărările de unelte, aparate şi maşini, menite să înlocuiască uneltele, aparatele şi maşinile uzate. Particularii şi întreprinderile vor putea astfel, să se aprovizioneze cu unelte perfecţionate din punct de vedere technic şi vor procura astfel de lucru fabricilor cari stau inactive.

Acestea sunt o serie de măsuri cari au contribuit efectiv la înviorarea desfacerii produselor fabricate şi indirect s'a canstatat că graţie lor s'a dat întrebuinţare la un număr considerabil de muncitori şi funcţionari.

Iată ce se poate face într'o ţară — în care regimul politic şi-a propus să salveze poporul din mizeria morală şi materială în care fusese aruncat.

In Germania totul se face pentru a se cuceri şi apăra „dreptul la muncă" al germanului, prin care să ajungă la o viaţă demnă, care să impue respect celorlalte popoare.

In noianul atâtor drepturi mai mari sau mai mici, pe care ne bucurăm, desconsiderarea acestui „drept la muncă", ne împinge în braţele bolşevismului revoluţionar, care ne pândeşte la fiecare pas, pentru a ne impune REGIMUL MUNCII OBLIGATORII, călcând în picioare marele principiu juridic al „LIBERTAŢII MUNCII".

SUNTEM PENTRU OBLIGATIVITATEA MUNCII NASCUTA DIN DREPTURI BINE DEFINITE CARE SA ASIGURE O VIAŢA DEMNA CETAŢENILOR, PRIN MUNCA USOARA DAR CONTINUA SI CAT MAI PLACUTA — DUPA ALEGERE ŞI APITUDINI — LASAND MASINILOR INERTE SARCINA CEA GREA

Punând la baza acţiunei de protejare şi afirmare a muncii naţionale, acest principiu generos, se realizează acea organizare socială de care o naţiune, conştientă de menirea ei, are nevoe totdauna în dsvoltarea forţelor de care dispune.

DEM. C. MILOZI

Săptămâna muncitorească

REPREZENTANŢII ORGANIZAŢIILOR C. F. R.-iste au fost convocaţi dimpreună cu directorii de serviciu ca sub preşedinţia d-lui ministru al comunicaţiilor, să studieze posibilitatea revizuirii încadrărilor.

In ziua şi la ora fixată, reprezentanţii celor 100.000 ceferişti, prezentându-se la minister, au aflat că şedinţa pentru care au fost convocaţi — din cauza unor lucrări parlamentare cari reclamau prezenţa d-lui ministru Franasovici — s'a amânat pentru a doua zi.

Până aici nimic de zis: toate frumoase şi curate.

Se întâmplă însă că, la minister — în timp ce delegaţii ceferiştilor aşteptau pe culoare — directorii închişi în birou, tăinuiau de zor. Ce or fi pus la cale nu se poate şti, credem însă că aceşti „domni" tăinuitori si taifăsuitori ar putea — măcar pe viitor — să aibă puţin obraz dacă nu bună cuviinţă, în faţa reprezentanţilor ceferiştilor pe spinarea cărora trăesc — reprezentanţi faţă de care nu trebue să se creeze distanţe sociale.

Semnificativ este şi faptul că în urma suspomenitei tăifăsueli directoriale, a doua zi, în gazetele de dimineaţă, a apărut — reprodus după foaia oficială — un comunicat al direcţiunii generale C. F. R.

Din acest comunicat rezultă că agitaţiile şi nemulţumirile ceferiştilor sunt neîntemeiate întrucât — după diverse circulări, citate în rezumat cu numerele de înregistrare şi rezoluţiile respective — direcţiunea generală C. F. R. a dat anterior exprimării nemulţumirilor toată satisfacţia dreptăţii cauzelor pentru cari se agită funcţionarii şi lucrătorii ceferişti.

Nu ne place să comentăm asemenea comunicate oficiale dar nu ne putem opri de a constata că ceferiştii au totuşi puternice motive să se agite deoarece — şi la C. F. R. ca şi la celelalte instituţiuni de stat — ordinele şi circulările sunt numai pe hârtie iar rezultatul lor — dreptatea pentru cei umili; rămâne tot la cheremul grangurilor de teapa acelora cari — sfidând reprezentanţii ceferiştilor — s'au încuiat să se consulte.

DELEGAŢII CELOR 100.000 ceferişti, întruniţi a doua zi cu directorii de servicii sub preşedinţia ministrului comunicaţiilor, au reuşit să convingă pe conducători că încadrările aşa cum au fost făcute constitue o enormitate. Numai astfel se explică faptul că la sfârşitul şedinţei — pentru liniştirea spiritelor — s'a dat presei un comunicat care — în rezumat — sună astfel: Reprezentanţii organizaţiilor ceferiste întruniţi sub preşedinţia d-lui ministru Franasovici — au examinat situaţia precară creată ceferiştilor prin încadrările făcute. D-l ministru Franasovici, convingându-se de gogomănia celor cari au făcut încadrările a promis ceferiştilor toată solicitudinea pentru repararea erorilor cu condiţia expresă, însă, ca aceste reparaţiuni, să nu depăşească quantum-ul actualelor prevederi bugetare.

Deci încă odată: Nemulţumirile ceferiştilor nu sunt enormităţi ci crude realităţi.

■ *DOUA COMUNICATE CEFERISTE şi nici o vorbă măcar pentru soarta celor 1800 ceferişti concediaţi abuziv pe ziua de 1 Aprilie a. c. După audienţa cu rezultatul ştiut — pe care au avut-o la de pomină secretarul general Traian Pârvu — tăcere de moarte.*

Să fie această tăcere rezultatul repunerii în drepturi? Să fie această tăcere rezultatul vre-unui minunat cântec de sirenă tremurat cu momeala promisiunilor vagi la urechile nedreptăţilor?

Sau poate tăcerea nu-i a bine?!

Atâta timp cât desnădejdea mai are cuvânt — d. Traian Pârvu poate bine merita de la cei mai mari şi se poate felicita pentru genialele d-sale soluţii.

„deocamdată ar fi însă mai prudent să-şi apere „soluţia" şi pielea căci simpatia şi-a pierdut-o de mult...

■ *CADRUL DISPONIBIL a fost desfiinţat prin decretul lege din 15 Aug. 1934 şi e foarte curios că funcţionarii foşti în aceasta situaţie primesc leafa în jumătate acum, într'o situaţie legal irexistentă.*

Dela 15 August — când s'a emis decretul lege şi până la Martie când s'au ticluit cele patru bugete — în 7 luni — nu s'a găsit modalitatea reaşezării în situaţiile avute a funcţionarilor din acest cadru fantomă.

Culmea ştiţi care-i?

Acest cadru disponibil DESFIINTAT prin decret lege la 15 August 1934 are totuşi capitol bugetar, în bugetul general al statului pentru exerciţiul 1935-36.

„Intocmai ca şi morţii cari în alegeri — pentru circumstanţă — mai figurează în listele electorale.

■ *LA C. A. M.-Belvedere nemulţumirile se ţin lanţ. Se pare totuşi — celor interesaţi,— că direcţiunea poate fi luată drept pâinea lui Dumnezeu, de aceia spicuim azi alte fărâme din această bunătate.*

C. A. M.-ul are pentru paza sănătăţii muncitorilor săi — şi de asta face mare caz — 14 medici.

Se vede însă că deşi direcţiunea plăteşte medicii, nu are nevoe de ei deoarece medicii nu au voe să recomande muncitorilor medicamentele de cari, pentru sănătatea lor acestia au nevoe, ci numai, acele medicamente — chinină, aspirină, hipermanganat, etc... — pe care direcţiunea — în imensa ei bunăvoinţă şi nemai pomenitele d-sale cunoştinţe medicale — le aprobă.

Am dori să vedem pe d. director Râpeanu vindecându-se de trânji cu.. creolină ori hipermanganat şi apoi să stăm de vorbă...

O altă pacoste pentru C. A. mi.-iştii este şi comisia de disciplină — care deşi funcţionează nelegal — aplică muncitorilor C. A. M.-iştii, chiar pentru vine imaginare — amenzi neomeneşti — sancţiuni neobrăzate.

Dar să nu mai vorbim de toate acestea când chiar ajutoarele — care nu sunt pomană, d-le director g-ral — şi concediile, cari sunt un drept câştigat cu sudoarea frunţii, sunt acordate pe sprânceană.

■ *LA C. A. M. IAŞI muncitorii stau şi mai prost. Directorul general al Regiei văzând că organizaţia sindicală e o perpetuă piedică pentru bunul plac al d-sale, a dezagregat prin diverse cutrălăcuri, toate organizaţiile muncitoreşti şi împrovizând un sindicat de ciurucuri munictoreşti nici mai mult, nici mai puţin s'a ales preşedinte. Cum conduce d. director al Regiei sindicatul muncitorilor pe cari ştie cum să-i chinue, e la mintea omului semnificativă e numai ingeniozitatea potlogăriei.*

■ *TOT LA REGIE LA IAŞI s'a inaugurat un nou şi ingenios mijloc de concedieri. Muncitorii cu 5-10 ani vechime — numai aceştia — sunt mutaţi abuziv prin toate cotloanele ţării; numai si numai că să renunţe la drepturile lor.*

Vedeţi bine numai cei cu vechime şi cu gospodăii încropite, care musai trebuesc distruse.

MUNCITORI nu vă cerem nimic. Dorim să vă ajutăm, ca să vă desrobiţi singuri, fără cotizaţii, fără condicute şi fără şefi, cari să vă vândă pielea.

UZINA ŞI UNIVERSITATEA sânt astăzi două tiranii, deopotrivă de nedrepte cu cei slabi. Lucrătorul şi studentul trebue deci să-şi dea mâna, ca să se scuture de „dinastiile" cari terorizează munca manuală şi cea intelectuală.

Marginale

■ *In editura* Cultura Poporului *a apărut o carte care cinsteşte prin cuvinte alese munca şi viaţa lui* Lazăr Săineanu. *Comentatorul, d. Const. Săineanu, se menţine în linia adevărului istoric şi însoteşte scurta sa monografie cu o bibliografie informativă.*

■ Transnistria *e numele unei proaspete şi cinstite tribune a românilor de peste Nistru şi Bug. Semnalăm din primul număr articolele revelatoare ale dd. V. Ciulină, Sever Pop şi I. Zaftur. O recomandăm tuturor cititorilor dornici asupra stărilor din Rusia. Va găsi aci lucrări emotionante şi reale, bazate pe cifre şi documente.*

■ *Numărul pe Aprilie al revistei* Frize *încearcă si reuseşte o ameliorare faţă de precedentul. Il semnează: Coca Farago, Emil Giurgica, Nicolae Cantoniaru, M. Chirnoagă, ş. a.*

■ D. George D. Rânca *are sub tipar, în „Colecţia tuturor", volumul de proză:* Imagini triste *şi care va apărea pe curând la Dorohoi.*

■ *La Chitila apare o bună revistă pentru folosinţa muncitorilor dela sate şi oraşe. Se numeşte:* Poporul românesc. *Apare bilunar cu un material informativ şi educativ, aducând lectorilor lumina şi îndrumarea necesară.*

■ Prahova, — *revistă socială, culturală, literară — numărul pe Aprilie închinat tineretii este cel mai slab. Poate tocmai pentrucă îl scriu tinerii...*

■ *In Bucureşti, apare săptămânal o revistă de pure notaţii, făcute impersonal şi uniform. Revista se numeşte* Insemnări, *apare în excelente condiţii technice şi ar putea fi cera mai mult decât ceiace pare.*

Cluj / Central University Library Cluj

CRUCIADA ROMÂNISMULUI

Cronica externă

Dela Stresa s'au mutat la Geneva. Aci lupta cea mare se dă pentru concretizarea şi eventual pentru aplicarea unor măsuri represive contra Germaniei!

La Stresa marile Puteri Aliate au luat notă în comun că Germania s'a înarmat! Au discutat oficial acest eveniment si au căzut de acord ca fiind o violare flagrantă a tratatului dela Versailles, trebueste să se găsească, primo o întărire a acordului dela Locarno şi apoi un protest la Liga Naţiunilor pentru a tempera atitudinea de extremă independentă a Germniei.

Au fost de acord şi Anglia şi Italia şi Franţa că aiatii lor continuă să fie o garantie de pace, că pactul Franco-Rus e bine venit şi că ar trebui să se mai alinească la aceste pacte de neagresiune şi unui viitor în care să fie înglobaţi şi Ungaria, Austria, Cehoscolvacia. România si Iugoslavia. Peste actul de la 16 Martie s'a trecut relativ usor, ne mai putându-se reveni de cât cu măsuri de violentă, cari nu puteau cadra nici cu principiul de Pace si nici cu pactele de neagresiune — cu atât mai vârtos că si-au dat seama că aceste înarmări germane nu vor fi în nici un caz îndreptate spre granitele de apus. Expansiunea firească a Germaniei, concepută deacum 10 ani, de d. Hitler si concretizată în „Neuie Kampk", este clar îndreptate spre est si sud est. Această politică este astăzi destul de bine văzută si de Polonia — cu toate vizitele lui Eden si cele viitoare a d-lui Laval.

Faptul esntial însă este declaratia Germaniei de a adera la pactul oriental cu mici modificări de redactie.

La Geneva trebuie discutat Miercuri raportul francez care cere între altele întâlnirea si aplicarea art 16. Acest articol prevede un blocus economic si financiar contra acelor ţări cari ar viola litera tratatului. Discutia va fi amânată cu o zi pentru că unele din statele sud Americei nu sunt de acord cu acest raport. In tot cazul orice solutie s'ar lua va fi o armă cu două tăişuri.

Căci, sau se vor adopta cererile Franceze, si atunci animozitătile germane vor fi mărite, îndepărtând momentul reintrărei ei în Liga Naţiunilor, sau se vor găsi formule medii cari vor întări proverbul: „Obraznicul mănâncă praznicul".

In urma atitudinei hotărîte si categorice a d-lui Titulescu, propunerea Italiană, dea se recunoaste aceleasi drepturi de înarmări si Ungariei si Austriei, a fost înlăturată. Mica Antantă si-a manifestat din nou viabilitatea si vitalitatea ei datorită în maioritate, autorităţei si prestigiului reprezentantilor ei: d-nii Titulescu şi Beneş.

Tot în această sesiune a Genevei trebuia să iee în discutie si conflictului italo- abisinian.

Fată însă de gravele hotărâri cetrebuesc luate pentru încercarea de garantare a Păcei, aseasta problemă care iese din granitele Europei a fost amânată pentru sesiunea ordinară din Mai.

De altfel căldura caniculară a acestui anotimp în Africa orientală ar împiedeca ea însăşi actiuni militare.

Repetăm din nou că toate vizitele, toate congresele si toate pactele prezente si viitoare, nu pot fi decât victorii sau înfrângeri momentane. Expansiune si ascensiune a vaselor popoarelor întrece vointa unor oameni si se impune în timp si spatiu făcând parte din legile ineluctabile a evolutiei vietei, contra cărei este o aberatie a te răsvrăti.

Cacialmaua dela Stresa

Mult aşteptata, dorita, irefutabila, decisiva şi et caeterista conferinţă aşa zisă diplomatică dela Stresa, se presupune că a luat sfârşit între traditionala sorbitură de licheur şi friptură internaţională, cu dezideratul: pacea mondială a fost salvată.

Dovadă că sentimentele umane — prin însăşi structura autenticităţii culorilor locale disputate — sunt perfect dependente de legea anotimpurilor şi paleativul elasticităţii, cum însuşi Soarele — această infaili*bilă Eroare cosmică — neajuns încă la mult crucialul punct vernal al politicei europene, în ultima instanţă a păcii de sonoritate mondială, a fost prins în flagrant trafic de influenţă, sperţuit de Einstein să meargă după secanta şi calculele configuraţiei sale intelectuale.*

Conferinţa diplomatică dela Stresa, n'a fost absolut deloc conferinţă şi mai puţin diplomatică. Urmărind, politica licheurului în trei dela Stresa, din consecinţă în consecinţă, peste sensibilităţi şi concluzii, lumea neparticipantă decât prin câteva tulee gânditoare reprezentante ca ultim produs naţional dintre un clisir şi-o ventuză, a simţit prin tot zig-zagul ei, complexul emoţiei consumată pe cont propriu, şi senzaţia certă a agapelor fără conferinţe şi conferenţiari.

La o atare participare, când se vrea şi diplomatică, biologic trebuie să uiţi *naţionalismul stupid, rapace şi grandiloquent şi se impune să-ţi încurci telegarii intelectualităţii pe tot câmpul nearat al neutralităţii integrale. Adică, tricolorul să cadă dela sine prin contact şi să fâlfâe din toate culorile curcubeului să poată eşi răcoarea albă a sborului zis mondial sub semnul* colectiv *al înălţimii de unde vii — ca exponent radical şi inexpugnabil — nu de unde vorbeşti ca o cifră cu larinx diplomatic în care individualitatea se înoadă extremist pentru fenomenul plastic clocit în ţara care ţi-a căzut în sânge.*

Sau, psihologiceşte, să nu vii cu prostia de acasă. Ceeace în jargon de internaţională diplomatică se chiamă bombasticism regional care se cântă pe aria bomboanei fondante.

La Stresa, s'au discutat păsărar şi de inimă albastră, lucruri ştiute până şi de lumea apolitică şi complect analfabetă ca spiritualitate politică — indiferent dacă sa născut în Indochina, Madagascar sau Europa Centrală, — ca expoetul sugaciului dictator Octavian Goga, acuta tenorală în la minor a filogeneticilor fricoşi Tătărescu şi ochelarilor rassişti prin sciziparizare vaidistă.

Buletinul medical de observaţie politică dela Stresa prezenta o dispută cu două puncte sensibile: combaterea sau chiar anularea superiorităţii militare a Germaniei şi determinarea — chiar istoriceşte din care celula cerebrală a papalui nostru Iorga, semit prin barbă şi dicţiune va extrage învăţăminte anecdotice pentru noui manuale de istorie — libertăţii de acţiune şi independenţă în Răsărit a aceluiaş pinten teuton care la banchetul diplomatic dela Stresa, unde se încerca vopsirea în alb a cerului mondial, a strălucit prin absenţă. Quel dommage *cum ar spune pe limba lui românul anului 1935.*

Monsieur le Hitler *şi-ar fi revizuit adolescenţa şi ar fi arătat încă odată lumii internaţionale marea şi incontestabila specialitate în bidinea şi şablon şi că meseria e brătară de aur şi gâtul politic pâlnie de argint.*

La ordinea de zi a conferinţei diplomatice, atât cât le-au permis aţa limbii şi tăetura naţională a creerului mic, statele participante investite din proprie iniţiativă cu toate atributele marilor deciziuni, au pus concluzii în fond şi apărare pentru formule de ideal etern: 1) fata morgana a securităţii colective fără obligaţii şi sancţiuni; 2) extirparea tendinţelor a modului unilateral de repudiere şi chirurgie modernă a tratatelor de pace; 3) preîntâmpinarea aseptică a flagelului de subită conflagraţie si înclinări revizioniste: în auxiliar şi înscriere în fals; 4) o enciclopedie specială şi separată prin care statele intrate în panică şi năpârlire să precizeze — fireşte tot mondial — condiţiile şi substanţa asistenţii mutuale. Corelativ însă şi o posibilă alianţă militară franco-italiană-rusă, prin acorduri militare cu înţelegerea Balcanică şi Mica Inţelegere, implicit securitatea aeriană a Angliei pe care benzina albastră şi avionul au denunţat-o ca nemai fiind, geografic, insulară.

Cu alte cuvinte numai *puncte de vedere. Şi asta se mai chiamă diplomaţie în mâinile căreia statele europene îşi depune devotamentele durdulii ca ouăle de cuc într'un cuibar de pitpalac.*

Comunicatul oficial, după definitivele redactări, s'a declarat mulţumit şi-a crezut de cuviinţă, când nimeni nu-i ceruse nimic, să trâmbiţeze epatant salvarea păcii mondiale şi întronarea Europei în simbolul alb, invitând lumea să se culce pe aceeaş ureche ca şi cum medicul şi-ar salva pacienţii leproşi cu reţete şi puncte de vedere, fără să se coboare în lazaret, cu riscul contaminării, să le pipăe vertebrele, să le numere bătăile inimii să le împrumute propria sa temperatură şi biologie ca terapeutică şi rază ultravioletă.

Această coborâre în lazarete şi împrumutare de biologie regeneratoare s'a neglijat la Stresa, crezând că punctul de vedere poate înlocui raţiunea burţit şi steagul alb — fâlfâit sub semnul pejorativ al civilizaţiei — ar lecui boala de cord, durerea de măsele şi proasta funcţie a pancreasului.

Conferinţa diplomatică şi aseptică dela Stresa, cu toate comunicatele oficiale şi ultimele redactări a politicii de coadă de păun, nu a luat sfârşit pentru că a fost *ca şi când nici nu ar fi pentrucă cerul e încă de zinc şi inima lumii sună a bronz într'o cavitate coclită de diplomaţie şi tratate de laborator, ca cenuşăreasa din poveste străbătută de toţi fiorii suirii la cer.*

Adevărata conferinţă diplomatică abia acum începe; şi-şi caută în fiecare din noi o Stresă cu terase mobile şi plecări fără adresă.

Fiindcă nu încetăm niciodată a uita realitatea comercială şi omenească *a Europei, alunecăm în oglinzi fără sgomote şi curiozităţi personale şi nu putem încerca o înălţare deasupra scheletului nostru şi să fim prezent o srăfulgerare de clipă* europeni.

Suntem naţionalişti fără naţionalism şi azi mai mult ca oricând primim — prin conferinţe diplomatice — iluzia că am furat vieţi câteva zile şi am stabilit un consemn de aprecieri şi vocaţie pentru politica dedesubtul nostru al cărui fenomen se înnoadă întotdeauna pe dinăuntru.

Nu vrem să pricepem realitatea geografică şi influenţă a Europei şi preferăm să murim o clipă odată cu fiecare cuvânt ristit. Numai când securitatea colectivă va avea procesul trecerii de alimente în sânge, *va însemna o realitate vie, organică, de gând vertical, de a cărui* inerenţă absolută *e ombilical legată orice politică internaţională de diferite metale şi rezonanţe.*

VICTOR V. MARTINESCU

Aspecte interne

Pentru un spectator nepărtinitor şi care judecă cu sânge rece, alegerile parţiale din Ilfov nu au fost o surpriză. Dacă din disciplină sau din frică, anumiţi au mai votat cu guvernul, dacă cei 4000—6000 de electori şterşi de pe liste au votat prin substituiri şi dacă mai socotim că mulţi au votat şi de 2—3 ori, vedem adevăratul şi ruşinosul dezastru al regimului. Nu trebue să ne mire. Când suntem guvernaţi cu bâta, cu samavolnicii şi când, în această epocă de dezastru financir, se măreşte urgia fiscală, nesocotindu-se chiar legi de protecţia contribuabililor, nimeni nu se poate mira de izolarea crescândă a partidului liberal. Nu mai e deajuns, nici vorbărie, nici să faci pe grozavul şi nici să ameninţi. Epoca bizantinismului şi aroganţei a trecut. Nu se mai poate manevra masele electorale cu promisiuni ce nu se ţin şi nici porunci fără să te impui prin fapte şi cinste. Timpul reacţiunilor a sosit, cetăţenii conştienţi şi răniţi în ceeace îi doare mai mult, s'au trezit şi să se ferească guvernele să nu chi vernisească conştiincios şi onest de azi înainte. Rezultatul votului e cea mai formidabilă palmă ce s'a dat în ultimii ani politicianismului de culise şi de interese particulare. Iar dovada cea mai bună că o linie de caracter constantă şi neprecupeţită trebue să învingă e înfrângerea No. 2 din Cameră. Netrimeterea în faţa Curţii de Casaţie a d-lui Mihai Popovici, punerea în minoritate a guvernului şi atitudinea cinstită a d-lui Săveanu sunt cele mai bune dovezi că ceeace este bun şi drept în firea românului s'a răsculat şi din această răzmeriţă, care nu este decât primul avertisment să se bage de seamă la ziua de mâine, ca nu cumva această lecţie tăcută dar hotărâtoare să se transforme într'un clocot care să înece în vâltoarea lui tot ce-i sta în cale. Cu gândul la combinaţii viitoare, la mijloace de echilibristică, şi la satisfacerea anumitor interese, nu se mai aude nici suspinul ţării şi nici pulsul zilei.

Petre Carp a spus când-va (şi timpurile erau mult mai puţin grave ca astăzi): „Păcat de ţară cu noroc, condusă de boi".

Când cu câteva acte de curaj civic, cu niţică bună voinţă, cinste şi abnegaţie ai putea încă salva totul, asistăm zilnic la acte subiective, făcute să menţie sau să ridice indivizi, fără a-i judeca şi fără a-i cumpăni, doar doar să găseşti în ei aliaţi viitori pentru interese de moment. Iar generaţiilor de mâine le pui botniţă, sau îi înveţi să-şi calce pe conştiinţă cumpărându-le-o, cum se procedează astăzi cu cei meniţi să reprezinte la Craiova studenţimea română. Vor merge numai acei indicaţi de ministerul de interne! Vor fi trecuţi prin ciur, ca apoi acei 1000—2000 din 40.000 să fie arătaţi ca şi cum ei sunt totul şi că ar fi vorbit sau manifestat în numele colegilor lor. Uşoară victorie! Dar n'am dori să fim în pielea celor ce o pregătesc şi n'am vrea să auzim ce se va spune nici de ei şi nici de regisorii lor. Se urzeşte o anumită victorie a lui Codreanu, pentru ca apoi, mâine sau mai târziu să-l aibă tăcut şi mic în faţa lor cu căluş în gură şi cătuşe. E ultimul act al tragi-comediei ce se joacă; noroc că victoria neamului a încolţit în toate sufletele tinere şi neprihănite din toate colţurile ţărei şi că pentru unul de azi, care va fi măturat, se vor găsi 10 mai buni.

CRUCIADA ROMÂNISMULUI

GAZETA SAPTAMANALA
Redacţia şi Administraţia:
str. Emil Costinescu, 17
BUCUREŞTI 6.
TELEFOANE:
Direcţia 4-29-60

Atragem atenţiunea onor. cititorilor, care ne scriu, că dacă nu-şi anexează adresa, nu li se poate răspunde. Deoarece noi nu facem corespondenţă prin gazetă.

CORESPONDENŢELE CARI VOR FI FARA ADRESA EXPEDITORULUI SE VOR ARDE.

MANUSCRISELE NEPUBLICATE SE ARD.

Redactor-şef:
ALEXANDRU TALEX

Inmormântarea lui Panait Istrati

Pentru acei cari l-au iubit pe Panait Istrati, anunţăm pe calea aceasta că lutul omului e depus în capela cimitirului Bellu, pentru a putea fi văzut pentru cea din urmă oară de toţi aceia cari au urmărit slova iubit pe om.

Inhumarea se va face astăzi Joi 18 Aprilie c., orele 4 p. m. în cimitirul Bellu.

Veniţi cu toţii de conduceţi la locul de odihnă întru Domnul pe acela care în decurs de câteva decenii a alergat, s'a sbuciumat şi a luptat pentru voi.

Numărul de Paşti al gazetei noastre apare Joi 25 a. c. şi va fi închinat memoriei lui Panait Istrati.

TIPOGRAFIA A.B.C. Buc